

İCRA VE İFLAS HUKUKUNDA TEBLİGATA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

Araş. Gör. Alper Tunga Küçük*

GİRİŞ

Tebliğat, hukuki bir işlemin, ilgili kimsenin bilgisine sunulması için, yetkili makamın, usulüne uygun biçimde yazı ile veya ilanla yaptığı bildirim işlemidir. İcra tebliğleri ile kastedilen ise, icra dairesince yapılacak tebliğlerdir.

İcra ve iflas hukukunda tebligata ilişkin düzenlemeler esas olarak İcra ve İflas Kanunu'nda ve İİK m.21 ve 57'deki atıf gereği icraya Tebligat Kanunu'nda bulunmaktadır. İcra ve iflas hukukunda tebligat büyük önem taşır. Pek çok işlemlerin hukuki sonuç doğurabilmesi için ilgililere tebliği gerekir. İcra tebliği borçluya karşı yapılıyorsa ve cebri icranın ilerlemesini sağlayacak nitelikteyse bir icra takip işlemidir.

Çalışmada öncelikle tebligat kavramı, tebligatın işlevi ve önemi açıklanmıştır. Akabinde usulüne uygun bir tebligatın gerçekleşmesi için olması gereken unsurlar Tebligat Kanunu'ndaki sıra ile incelenmiştir. Ancak icraya ait tebliğlerde İcra ve İflas Kanunu'nda bulunan özel hükümler de mevcuttur. Bu nedenle bu hükümlere de gerekli yerlerde işaret edilmiştir. Çalışmamızın başlığı icra ve iflas hukukunda tebligata ilişkin düzenlemeler olmakla birlikte, çalışma kapsamı icra ve iflas müdürlüğünün yaptığı tebliğlerle sınırlandırılmıştır.

I- GENEL OLARAK

İcra ve iflas hukukunda tebligata ilişkin temel düzenlemeler 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu¹'nin icra tebliğleri başlıklı 21 ve 57. maddeleridir². İki maddede de icra dairesince yapılacak tebliğlerde Tebligat Kanununun uygulanacağı ifade edilmiştir. Ancak icra tebliğlerinin yapılmasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar ifade edilmeden öncelikle tebligat kavramının açıklanması gerekir.

İcra ve iflas hukukunda, tebligata ilişkin kurallar 7201 sayılı Tebligat Kanunu³, Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik⁴, -Tebligat Kanununun 7/a maddesi gereğince yayımlanmış bulunan- Elektronik Tebligat Yönetmeliği⁵, İcra ve İflas Kanunu ve İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği⁶'nde yer almış bulunmaktadır.

---

* İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

¹ Bkz: R.G. 19.06.1932 S.2128.

² İsviçre'deki tebligat usulü için bkz. Mehmet Kamil Yıldırım/ Nevhis Deren-Yıldırım, İcra ve İflas Hukuku, 6 bs., İstanbul, Beta, 2015, s.57.

³ Bkz: R.G.19.02.1959 S.10139 – Ayrıca bkz: 6099 s.Kanun R.G.19.01.2011 S.27820.

⁴ Bkz: R.G.25.01.2012 S.28184.

⁵ Bkz: R.G.19.01.2013 S.28533.

Kamu alacaklarının tahsili ise 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun⁷a göre yapılır. AATUHK m.8'e göre, tebliğlerin yapılmasında 213 sayılı Vergi Usul Kanun⁸u uygulanır. Görüldüğü üzere kamu alacaklarına ilişkin cebri icrada Tebligat Kanunu değil, Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun'daki kurallarla birlikte Vergi Usul Kanunu'ndaki tebligata ilişkin kurallar uygulanacaktır. Bununla birlikte vergilendirme sürecinin herhangi bir aşamasında yargı uyuşmazlığı çıktığı takdirde tebligat işlemleri İdari Yargılama Usulü Kanunu m.60 uyarınca Tebligat Kanunu hükümleri çerçevesinde yürütülür⁹.

Tebliğat, hukuki bir işlemin, ilgili kimsenin (muhatabın) bilgisine sunulması için, yetkili makamın, yasa ve yöntemine (usulüne) uygun biçimde yazı ile veya ilanla yaptığı bildirim işlemi¹⁰ veya hukuksal bir işlemin ilgili kimsenin bilgisine sunulması için yetkili makamın yasa ve yöntemine (usulüne) uygun bir biçimde (elektronik ortam da dâhil) yazı ile veya ilan yoluyla yaptığı belgeleme işlemi şeklinde¹¹ tanımlanabilir.

Tebliğatın iki boyutu vardır. Öncelikle tebliğat ile ilgili kimse bir hukuki işlem hakkında bilgilendirilir. Ancak, bilgilendirme işleminin tebliğat olarak nitelendirilmesi için, belgelendirilmesi gerekmektedir. Belgelendirme tebliğatın ikinci boyutunu teşkil eder¹². Ancak bilgilendirme işlemi her zaman bir hukuki işlem hakkında olmayabilir. Usuli bir işlem hakkında da tebliğat yapılması söz konusu olabilir. Örnek olarak mahkemenin nihai kararının taraflara tebliği gösterilebilir. Nitekim Yargıtay'ın bir kararındaki tanıma göre, tebliğat davaya

⁶ Bkz: R.G. 11.04.2005 S.25783.

⁷ Bkz: R.G. 28.07.1953 S.8469.

⁸ Bkz: R.G. 10.1.1961, S.10703-10705.

⁹ Mualla Öncel/ Ahmet Kumrulu/Nami Çağan, Vergi Hukuku, 16. bs., Ankara, Turhan Kitabevi, Ankara, 2008, s.104.

¹⁰ Ejder Yılmaz, Hukuk Sözlüğü, 7. Bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2002, s.1198.

¹¹ Ejder Yılmaz/Tacar Çağlar, Tebligat Hukuku, 6. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013, s.39.

¹² Sabri Şakir Ansay, Hukuk Yargılama Usulleri, 7. bs., Ankara, Güzel Sanatlar Matbaası, 1960, s. 166; Necip Bilge / Ergun Önen, Medeni Yargılama Hukuku Dersleri, 3. bs., Ankara, Sevinç Matbaası, 1978, s. 319; İlhan E. Postacıoğlu, Medeni Usul Hukuku Dersleri, 6.bs, İstanbul, Sulhi Garan Matbaası, 1975, s.478; Saim Üstündağ, Medeni Yargılama Hukuku, C. I-II, 7. bs., İstanbul, Nesil Matbaacılık, 2000, s. 427; Seyithan Deliduman, Tebligat Hukuku Bilgisi, 5.bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2014, s. 15; Emel Hanağası/ Muhammet Özkes, Yargı Örgütü ve Tebligat Hukuku, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayını, 2012, s. 87; Cenk Akil, '11. 1. 2011 Gün ve 6099 Sayılı Kanun ile 7201 Sayılı Tebligat Kanununda Yapılan Değişiklikler', TBBD, 2012/ 101, s.247-266, s. 249; İbrahim Özbay, '6099 Sayılı Kanun ve Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik Çerçevesinde Tebligat Hukukundaki Son Değişiklikler', EÜHFD, C. XVI, S. 1-2, 2012, s.115-157, s. 115; Ahmet Cemal Ruhi, Tebligat Hukuku Bilgisi, 2.bs, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2013, s. 15; Timuçin Muşul, Tebligat Hukuku, 6. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2016, s. 45; Hakan Pekcanitez /Oğuz Atalay/ Muhammet Özkes, Medeni Usul Hukuku, 14. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013, s. 168; Baki Kuru / Ejder Yılmaz/ Ramazan Arslan, Medeni Usul Hukuku, 24. bs., Ankara 2013, s.725; Recep Akcan / Hakan Albayrak, Tebligat Hukuku, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2014, s.20.

ilişkin işlemleri o dava ile ilgili kişilere bildirmek için mahkemelerce kanuna uyulmak suretiyle yapılan belgelendirme işlemidir¹³.

Tebliğ konusu, tebliği çıkaran merciin muhataba bildirilmesini istediği evraktır (TebK m.8). Örnek olarak, bir icra takibinde alacaklının takip talebinde bulunması halinde icra dairesinin ödeme emrini borçluya PTT vasıtasıyla tebliğe göndermesi halinde, tebliğ konusu ödeme emridir.

Yargıtay'a göre, tebligat bilgilendirme yanında, belgelendirme özelliği de bulunan bir usul işlemidir¹⁴. İcra tebliği ise borçluya karşı yapıyorsa ve cebri icranın ilerlemesini sağlayacak nitelikteyse bir icra takip işlemidir. İcra takip işlemi ile zaman aşımı kesilir¹⁵.

Tebliğat, adil yargılanma hakkının (AY m. 36) gerçekleştirilmesi bakımından büyük önem taşır¹⁶. Adil yargılanma hakkının bir unsuru olan hukuki dinlenilme hakkı, hak sahiplerinin hukukî bir prosedürde (dava, icra takibi veya çekişmesiz yargı işi vb.), tarafların prosedür hakkında bilgi sahibi olmalarını gerektirir. Bu gereklilik tebligatla sağlanır. Bu bağlamda tebligat, hukukî dinlenilme hakkının gerçekleştirilmesini temin eder¹⁷. Ancak cebri icranın özelliği gereği, bilgilenme ve açıklama hakkının, icra işleminden önce değil, icra işleminden sonraya bırakılması mümkündür; ayrıca dosya üzerinden işlem yapıldığından, bu çerçevede, daha çok yazılılık söz konusu olacaktır¹⁸. Takip hukukunun özelliği gereği, bir davadakinden bazen daha farklı ve sınırlı uygulanmakla birlikte, hukuki dinlenilme hakkından tamamen vazgeçilemez¹⁹.

İcra tebliğlerinin Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca yapılacağı İİK m.21/I ve m.57/I'de açıkça belirtildiğinden TebK m.1'de tebligatı yapan merciler arasında icra daireleri ve mahkemeleri sayılmasa da²⁰, bu mercilerin çıkaraacağı tebliğler de Tebligat Kanunu'na göre yapılır. İİK m.21'de tebliğlerin yazı ile

¹³ HGK 16.9.1981, E. 7-2371, K. 604, bkz., YKD 1981/11, s.1396, ayrıca bkz., H. Yavuz Alangoya/ M. Kamil Yıldırım/ Nevhis Deren-Yıldırım, Medeni Usul Hukuku Esasları, 8. Bs., İstanbul, Beta, 2011, s.177.

¹⁴ HGK. E. 2009/9-52, K. 2009/105, T. 4.3.2009, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

¹⁵ Hakan Pekcanitez/Oğuz Atalay/Meral Sungurtekin Özkan/Muhammet Özkes, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2014, s.47-48.

¹⁶ "Dava, çaplı taşınmaza elatmanın önlenmesi isteğine ilişkindir. Hukukî dinlenilme hakkı gözetilerek, mahkeme, tarafları dinlemeden, onların iddia ve savunmalarını bildirmeleri için usulüne uygun olarak davet etmeden hükmünü veremez. Taraf teşkilinin sağlanması adil yargılanma hakkının da bir gereğidir. Davalının yurt dışında ikamet ettiğini, yazın ise geçici olarak tebligattaki adreste bulunduğunu, gerekçeli kararı bu sebeple tebliğ aldığı savunması karşısında davalıya dava dilekçesinin usulüne uygun olarak tebliğ edilmeden sonuca gidilmiş olması doğru değildir. Bunun sonucu olarak, davalının eldeki davada savunma hakkını kullanmadığı ortadadır. Usulüne uygun olarak dava dilekçesinin tebliği ile taraf teşkili sağlandıktan sonra yanların gösterecekleri kanıtların toplanması ve sonuca göre karar verilmesi gerekir." 1. HD. E. 2013/1348, K. 2013/2439, T. 21.2.2013, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

¹⁷ Muhammet Özkes, Medeni Usul Hukukunda Hukukî Dinlenilme Hakkı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2003, s. 98; Hanağası/Özkes, a.g.e., s. 88.

¹⁸ Özkes, Hukukî Dinlenilme, s.235-236; Muhammet Özkes, İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler, Ankara, Adalet Yayınevi, 2009, s.143.

¹⁹ Özkes, İlkeler, s.146.

²⁰ Doktrinde katılmadığımız bir görüşe göre, icra tebliğlerinin Tebligat Kanunu'na göre yapılacağı TebK m.1'de belirtilmektedir. Bkz., Okay Durman, "Güncel Tebligat Sorunları Hakkında Öneriler", MİHDER. C. 8 S. 22, 2012/2, s.68.

yapılacağı ifade edilmiştir. Tebliğ yazılı bildirim ve belgelendirme işlemi olduğundan, *yazı ile* ifadesi gereksizdir²¹. İİK m.21 ve 57'de sadece *icra* ifadesi bulunsa da kanaatimize göre, iflas müdürlüğünün yapacağı tebligatlarda da Tebligat Kanunu hükümlerinin uygulanması gerekir. Doktrinde İİK'daki tebligata ilişkin hükümler yetersiz ve karmaşık olarak nitelendirilmiştir²²

İcra ve iflas hukukunda tebligat büyük önem taşır. Pek çok işlemin hukuki sonuç doğurabilmesi için ilgililere tebliği gerekir. Tebligat işlemi yapılmadıkça işlem tamamlanmaz ve sonraki işlemlere geçilemez²³. Örneğin, ödeme ya da icra emri tebliğ edilmeden yapılan haczin kaldırılması için takibin her aşamasında süresiz olarak şikâyette bulunulabilir²⁴. Bazen de davaların açılması için öngörülen sürenin başlaması için usulüne uygun bir tebligat gerekir²⁵. Yine kanun yollarına başvuru açısından da tebligatın yapılması önem taşır²⁶.

İcra ve İflas Kanunu'nda öngörülen ve hak düşürücü nitelikte olan sürelerin büyük çoğunluğu tebliğ tarihinden başlamaktadır. Bu nedenle icra tebliğ işlemleri son derece önemlidir²⁷.

II- TEBLİGATI YAPACAK MAKAM VEYA KİŞİ

İcra ve iflas işlerinde tebligat kural olarak PTT vasıtasıyla yapılır (TebK m.1, TebYön m. 4). Ancak TebK m.2'de (ve TebYön m.5) de öngörülen hallerde tebligat, icra dairesinin memurları; örneğin mübaşir²⁸ tarafından makbuz karşılığında da yapılabilir. Bu haller, diğer kanunlarda özel hüküm bulunması halinde veya tehirinde zarar umulan işlerde veya aynı yerde bulunan 1 inci maddede yazılı daire ve müesseseler arasında veya bu daire ve müesseselerde bulunan şahıslara tebligat yapılmasıdır.

İcra memuru, alacaklının veya borçlunun temsilcisi olmayıp devlet adına çalışmaktadır²⁹. İcra memurları, icra hukukuna ilişkin kuralların uygulanmasını temin ederek, yargı organları gibi bir uyumsuzluğun, hukukun uygulanarak

²¹ Timuçin Muşul, İcra ve İflas Hukuku C.I, 6. Bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2013, s.165.

²² Yıldırım/Deren-Yıldırım, a.g.e., s.53.

²³ Talih Uyar, 'İcra Tebliğleri', Ankara Barosu Dergisi, 2013/4, s.157-240, s.157.

²⁴ Necmettin Berkin, 'İcra Tebliğleri ve 538 sayılı Kanunun Getirdiği Yenilikler', İHF M,1967/1-2, s.129-140, s.129; İlhan E. Postacıoğlu, İcra Hukuku Esasları, 4.bs., İstanbul, İÜ Fakülteler Matbaası, 1982, s.68.

²⁵ '...Davacı vekili, davalı aleyhine geçilen icra takibi ile gönderilen ödeme emri tebliğine rağmen, davalının yasal sürede talep edilen kira bedellerini ödemediğinden, temerrüde düştüğünden bahisle kiralananın tahliyesini talep etmiştir. Mahkemece ödeme emri tebliğinin Tebligat Yasasının 12. maddesine uygun yapılmadığından bahisle, öğrenmenin 27.1.2000 tarihi olduğunu kabulü ile ödeme süresi olan 30 gün dolmadan açılan davanın reddine ilişkin kararda isabetsizlik bulunmamaktadır...' HGK, E. 2001/6-19, K. 2001/112, T. 14.2.2001, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

²⁶ '...Kendisine yapılan tebligat usulsüz olan muhatap, tebligata muttali olduğu tarihten itibaren sorumlu olur. Temyiz süresi bu tarihte başlayacağından verilen karar hukuka aykırıdır...', 12. HD., E. 1995/17584, K. 1995/18498, 26.12.1995, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

²⁷ Mustafa Oskay/ Coşkun Koçak/ Adnan Deynekli/ Ayhan Doğan, İİK Şerhi C.I, Ankara, Turhan Kitabevi, 2007, s.257.

²⁸ Bknz: 12.HD.19.11.1999 T.13463/14591; 7.11.1985 T.3593/9218, bkz., Uyar, a.g.m, s.158 dn.14.

²⁹ Abdurrahim Karşı, İcra ve İflas Hukuku Esasları, 3. bs., Alternatif Yayıncılık, İstanbul, 2013, s.41.

kesin çözüme ulaştırılmasını değil, sadece icra hukukunun aradığı bir prosedürün gerçekleşmesini temin ederler³⁰.

Tebliğat, doğrudan doğruya -PTT memuru ya da zabıta aracılığına gerek kalmaksızın da- muhataba veya muhatap adına tebliği kabule yetkili olanlara da yapılabilir. (TebK m.36, 37, 38; TebYön. m.18). Adresi meçhul olan kişilere basın ve / veya yayın araçları ile ilan şeklinde de yapılabilir (TebK m.28; TebYön m.48). 6099 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle elektronik tebligat mevzuatımızda yerini almıştır. TebK m.7a'ya göre, Tebligata elverişli bir elektronik adres vererek bu adrese tebligat yapılmasını isteyen kişiye, elektronik yolla tebligat yapılabilir. Anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması zorunludur. Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde bu Kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır.

III- TEBLİGATIN YAPILACAĞI YER

A- Genel Olarak

Yapıldığı yere göre tebligat; yurt içi tebligat (yurt içinden yapılan tebligat), yurt dışına tebligat (yurt içinden, yabancı bir ülkeye Tebligat Kanununa ve uluslararası sözleşmelere göre yapılan tebligat) ve yurt dışından tebligat (yabancı bir ülkeden Türkiye'ye yapılan tebligat) olmak üzere üçe ayrılır³¹.

Tebliğatın yapılacağı yer TebK m.10'da düzenlenmiştir. Buna göre, Tebligat, tebliğ yapılacak şahsa, bilinen en son adresinde yapılır. Burada sözü geçen *adres* kavramı geniş kapsamlı olup, ikametgâh, mesken ve işyerini de içerir³². 6099 sayılı Kanunla bu maddeye şu kısım eklenmiştir: Bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığına anlaşılması veya tebligat yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi, bilinen en son adresi olarak kabul edilir ve tebligat buraya yapılır. Kanunun gerekçesine göre, çok zayıf bir ihtimal olmakla birlikte, muhatabın adres kayıt sisteminde de bir adresi bulunmuyorsa, bu durumda ancak o zaman adresi meçhul sayılarak, 28 inci maddedeki araştırmanın ardından ilânen tebligat yapılacaktır.

Bilinen son adresin süreklilik arz etmesi, kişinin orada oturması gerekmez. İlgilinin iş yeri adresi, bilinen son adres niteliği taşıyabilir. Bilinen en son adresin tespitinde, tebliğ isteyeninin beyanı, muhatabın veya diğer ilgililerin bildirimleri ya da mevcut belgeler esas alınır³³. Bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığına anlaşılması veya tebligat yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi, bilinen en son adresi olarak kabul edilir ve tebligat buraya yapılır (TebK m. 10/II). Adres kayıt sisteminde adres girişleri tamamlanmadan bu hükmün kabul edilmesi eleştirilmektedir³⁴.

³⁰ Karşlı, a.g.e., s.41.

³¹ Uyar, a.g.m., s.161; detaylı bilgi için bkz., Ahmet Cemal Ruhi, 'Türkiye'den Yurt Dışına Yapılan Tebligat', AÜEHFD, C:VII, S:1-2, 2003, s.523-540, s.523 vd.

³² Yılmaz/Çağlar, a.g.e., s.170; Deliduman, a.g.e., s.99.

³³ Kurt Konca, a.g.m., s.246.

³⁴ Akil, a.g.m., s. 255; Özbay, a.g.m., s. 138.

Yargıtay'ın süreklilik arz eden içtihatlarına göre, bilinen son adrese tebligat yapılmaması ihalenin feshi sebebi teşkil etmektedir³⁵.

İİK'da tebligatın nerede yapılacağı ile ilgili özel bir hüküm bulunmaktadır. Bu hüküm, arttırma ilanı tebligatının nerede yapılacağı ile ilgilidir. İİK m.127'ye göre, ilan birer sureti borçluya ve alacaklıya ve taşınmazın tapu siciline kayıtlı bulunan ilgililerinin tapuda kayıtlı adresleri varsa bu adreslerine tebliğ olunur. Adresin tapuda kayıtlı olmaması hâlinde, varsa adres kayıt sistemindeki adresleri tebligat adresleri olarak kabul edilir. Bunların dışında ayrıca adres tahkiki yapılmaz, gazetede veya elektronik ortamda yapılan satış ilanı tebligat yerine geçer.

Tebliğat Kanunu adreste tebligat ilkesini benimsemişse de, tebligat yapılacak kişinin talebi veya kabulü halinde -örneğin; tarafların ilamı almak üzere yazı işleri müdürüne veya adreslerine gönderilmiş olan ilamı, icra (ödeme) emrini almak için PTT merkezine yahut tebliğ (posta) memuruna başvurmaları halinde- adres dışında da ilgiliye (muhataba) tebligat yapılabilir (TebK m. 10/II; TebYön m. 17). Ayrıca belirtmek gerekir ki, muhatabın başvurması veya kabulü koşulu ile bilinen en son adres dışında tebligat yapılabilmesine olanak sağlayan Teb. K. mad. 10/III'deki istisna, sadece kendisine tebligat yapılacak kişi -ve vekili, velisi, vasisi- için geçerlidir. Muhatap adına tebligatı kabule yetkili olan kişiler (TebK m. 16, 17) açısından TebK m.10/III hükmü uygulanmaz³⁶. Örneğin; avukatın sekreteri veya stajyerine büroda avukat adına tebligat yapılabilirse de (TebK m. 17), bu kişilere kanunun açıkça öngördüğü durumlar (TebK m. 37) dışında, avukat bürosundan başka bir yerde tebligat yapılamaz. Bu husus ayrıca İİK.21/I, c.2'de "...tebliğler makbuz karşılığında, doğrudan doğruya tevdi suretiyle de yapılabilir" şeklinde açıkça öngörülmüştür³⁷. Doktrindeki bir görüşe göre bu ifadeye gerek yoktur. Zira Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca yapılacak tebliğler ya PTT veya memur aracılığıyla ya da tebliği çıkaran merci ile muhatap arasında herhangi bir aracı yer almaksızın doğrudan doğruya gerçekleştirilir (TebK m.36, 37 ve 38)³⁸.

B- Tebligatın İcra veya İflas Dairesinde Yapılması Hali

İİK m.8/I'e göre, icra ve iflas daireleri yaptıkları işlemler ve kendilerine yapılan talep ve beyanlar hakkında tutanak düzenler. İcra veya iflas dairesinde bir tebligat işlemi yapılması halinde bir tutanak düzenlemek söz konusu olacaktır. İİK m.8/II'ye göre, icra ve iflas dairelerinin tutanaklarının aksi sabit

³⁵ '...Konuyla ilgili İ.İ.K.nun 21/1 maddesinin 1. cümlesi aynen "İcra dairelerince yapılacak tebliğler yazı ile ve Tebligat Kanunu hükümlerine göre olur" düzenlemesini içermektedir. Tebligat Kanunu'nun 10/1. maddesinde ise: "Tebliğat: tebliğ yapılacak şahsın bilinen en son adresine yapılır" hükmüne yer verilmiştir. Somut olayda, borçlunun bilinen en son adresi, D. 1.icra Mahkemesi'nin 2010/143-362 Sayılı dosyasında kıymet takdirine itiraz ederken bildirdiği adres olup, satış ilanının borçlunun bilinen en son adresinde tebliğ edilmesi gerekirken, bu hususa aykırı olarak yapılan tebligat usulsüzdür. Dairemizin süreklilik arzeden içtihatlarına göre, borçluya satış ilanının usulsüz tebliğ edilmesi başlı başına ihalenin feshi sebebidir. Bu sebeple şikayetçinin isteminin kabulüyle ihalenin feshine karar verilmesi gerekirken, bu hususun gözardı edilmesi doğru değildir...' 12. HD. E. 2012/4879, K. 2012/19665, T. 7.6.2012, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

³⁶ Uyar, a.g.m., s.162.

³⁷ Uyar, a.g.m., s.162.

³⁸ Muşul, Tebligat, s.33.

oluncaya kadar geçerlidir. Tebliğ tutanağı resmi bir makam tarafından düzenlendiğinden TMK m. 7 kapsamında resmi belge niteliğindedir³⁹. İcra dairesinin çıkardığı tebliğ evrakı ise İİK m. 8'e göre, ilgililer ve icra müdürü veya yardımcısı veya katibi tarafından imzalanması halinde icra tutanağı niteliğinde olacaktır.

İcra tutanaklarının aksini ispat etmek kural olarak şekle bağlı değildir (TMK m.7). Ancak tutanak aynı zamanda hukuki işlem niteliği taşıyorsa, aksi de ancak kesin delillerle ispat edilebilir. Örneğin, borçlu tutanakta borcunu ikrar edip altını imzalamışsa tutanak senet hükmünde olacaktır. Bu halde, bu tutanağın aksi ancak kesin delillerle ispatlanabilir⁴⁰. Yargıtay bir kararında, hukuki işlem niteliği taşımasına rağmen tutanağın aksinin genel mahkemeden alınmış bir ilamla ispat edilebileceğini kabul etmiştir⁴¹. Bu karar kanaati-mizce kanun hükmüne aykırılık taşıdığından (TMK m.7) isabetsizdir.

C- İİK m.103'deki Düzenleme

İİK m.103'e göre, tutanak tutulurken alacaklı, borçlu veya namplarına Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebellüğe yetkili kimse bulunmazsa, bulunmayan alacaklı veya borçlu üç gün içinde tutanağı tektik ve diyeceği varsa söylemesi için icra dairesine davet olunur. Kanunen ilavesi gereken müddetler saklıdır. Haciz sırasında borçlu veya alacaklı adına Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebellüğe yetkili kimse bulunduğu takdirde haciz tutanağının bir örneği bulunan şahsa verilir. Borçluya veya alacaklıya ayrıca haber verilmez.

Maddede haciz anında bir tebligat yapılma işlemi düzenlenmiştir. TeBK m.10/III'ten farklı olarak burada muhatabın bir müracaatı söz konusu değildir. Kanun hükmü gereği muhatabın tebligatı kabul etmesi gerekir.

İİK m.103'e göre, davet kağıdı gönderilmesi, haciz için bir geçerlilik şartı değildir⁴². Bu husus, sadece haciz yokluğunda yapılmış olan tarafın haciz tutanağının içeriğini öğrenmesini geciktirir. Borçlu haciz işlemi daha önce haricen öğrenmiş olsa bile, takip dosyasından borçluya 103 davetiyesi gönderilmiş ise; İİK m.103'deki hakları kullanma açısından alacaklı tarafından borçluya yeni bir hak tanınmış sayılır⁴³.

³⁹ Muşul, Tebligat, s. 78.

⁴⁰ Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/Özekes, a.g.e., s.87; Karşlı, a.g.e., s.63.

⁴¹ '...Dava, icra memuru huzurunda yapılan ödeme emri tebligatının iptali istemine ilişkindir. Çekişme konusu tebligat borçluya icra dairesinde yapılmıştır. Bu husus alacaklı, borçlu ve icra memurunun imzalarını taşıyan 18.3.1987 günlü icra tutanağın içeriğinden anlaşılmalıdır. İİK.nun 8. maddesinin son fıkrasında icra iflas dairelerinin tutanaklarının hilafı sabit oluncaya kadar muteber olacağı hükmü bağlanmıştır. Uyuşmazlığın niteliğine göre genel mahkemeden alınmış bir ilam olmadıkça bu tutanakların geçerliliklerini sürdüreceklerinin kabulü icap eder. Bu itibarla, icra memuru huzurunda yapılan ve tutanakla tesbit edilen tebligatın geçerli sayılması suretiyle davanın reddine ilişkin olarak verilen mercii kararı doğrudur. Bu durumda usul ve yasaya uygun olan direnme kararının onanması gerekir...' HGK, E. 1990/1232, K. 1990/160, T. 7.3.1990, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

⁴² '...103 davetiyesinin tebliğ edilmemesi, haczin geçerliliğini etkilemediği gibi, satış isteme sürelerinin başlamasını (da) engellemez...' Yarg. 19. HD, E. 2391, K. 2991, T. 20.4.2000, bkz. Talih Uyar / Alper Uyar / Cüneyt Uyar, İcra ve İflas Kanunu Şerhi El Kitabı İİK m.1-134, C.I, 2. bs., Ankara, Bilge Yayınevi, 2012 s.1543 dn.11.

⁴³ Yarg.12. HD, E.2009/22473, K. 2010/4502, T. 01.03.2010, bkz., Muşul, İcra, s.532, dn.58; '...Ancak, hacze haricen muttali olursa dahi bilahare takip dosyasında borçlulara (103) haciz varakası tebliği halinde anılan maddedeki hakları kullanma açısından

Davet kâğıdı gönderilmeden önce alacaklı satış isteyebilir. Ancak icra müdürü, borçluya haciz (davet kâğıdı) tebliğ edilmedikçe, satış talebini işleme koyamaz; yani satış hazırlıklarına başlayamaz⁴⁴.

D- Adres Değişikliği

TebK m.35'de adres değişikliği hali düzenlenmiştir. Buna göre, kendisine veya adresine kanunun gösterdiği usullere göre tebliğ yapılmış olan kimse, adresini değiştirirse, yenisini hemen tebliği yaptırmış olan kaza mercine bildirmeye mecburdur. Bu takdirde bundan sonraki tebliğler bildirilen yeni adrese yapılır.

Adresini değiştiren kimse yenisini bildirmedeği ve adres kayıt sisteminde yerleşim yeri adresi de tespit edilemediği takdirde, tebliğ olunacak evrakın bir nüshası eski adrese ait binanın kapısına asılır ve asılma tarihi tebliğ tarihi sayılır. Bundan sonra eski adrese çıkarılan tebliğler muhataba yapılmış sayılır. Daha önce tebligat yapılmamış olsa bile, tüzel kişiler bakımından resmi kayıtlardaki adresleri esas alınır ve bu madde hükümleri uygulanır. Daha önce yurt dışındaki adresine tebligat yapılmış Türk vatandaşı, yurt dışı adresini değiştirir ve bunu tebliğ çıkaran mercie bildirmez, adres kayıt sisteminden de yerleşim yeri adresi tespit edilemezse, bu kişinin yurt dışında daha önce tebligat yapılan adresine Türkiye Büyükelçiliği veya Konsoloslğunca 25/a maddesine göre gönderilen bildirim adresine ulaştığının belgelendiği tarihten itibaren otuz gün sonra tebligat yapılmış sayılır.

İİK'nın 21 ve 57. maddelerinde icraya ait tebliğlerde, Tebligat Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmesine rağmen, özellikle TebK m.35'in uygulanmasında tereddütler mevcuttur. Tereddüt TebK m.1'de tebligat yapacak merciler arasında icra dairelerinin sayılmamasından kaynaklanmaktadır. İİK m.21 ve 57'de Tebligat Kanunu'na atıf olsa da uygulamada, hukuk davalarında, şikayet, itirazın kaldırılması gibi başvurularda icra mahkemeleri, icra ceza davalarında icra ceza mahkemeleri, dava dilekçesinin, borçlunun icra dosyasında var olan ve önceden icra dairesince tebligatın yapıldığı adresine tebliğinin -borçlunun bu adresini değiştirmiş ve yenisini bildirmemiş olması nedeniyle mümkün olmaması hallerinde, TebK m.35'i uygulamakta çekingen davranmaktadır⁴⁵. Doktrindeki bir görüşe göre, icra dairesi kazai merciler arasında yer aldığından TebK m.35'in icra tebliğlerinde de uygulanması gerekir⁴⁶. Uygulamada bugüne dek, yorum yoluyla kesin bir sonuca ulaşılamamıştır. Bu nedenle İcra ve İflas Kanununda değişiklik yapıp, ilgili 21. maddeye, uygulamadaki duraksamaları giderecek açıklık getirilmesi yararlı olacaktır⁴⁷. Tebligat sisteminin bütünlüğü açısından yeknesak düzenlemeye gidilmelidir⁴⁸.

---

borçluya alacaklı tarafından yeni bir hak bahşedildiğinin kabulü gerekir..' Yarg. 12. HD, E. 17013, K. 21500, T. 11.10.2004, bkz., Oskay, Koçak, Deynekli, Doğan, a.g.e., s.3026-3027.

⁴⁴ Baki Kuru / Ramazan Arslan / Ejder Yılmaz, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 27. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013, s.237.

⁴⁵ Uyar, a.g.m., s.170.

⁴⁶ Yılmaz/Çağlar, a.g.e., s.637.

⁴⁷ Uyar, a.g.m., s.170.

⁴⁸ Kurt Konca, a.g.m., s.243.

Adresini değiştiren -ve daha önce kendisine tebligat yapılmış olan- kişinin bu değişikliği yani yeni adresini ilgili makama -icra dairesine, icra mahkemesine vs.- bildirmesi gerekir. Bu takdirde bundan sonraki tebliğler, bildirilen yeni adrese yapılır. (TebK m. 35/I, TebYön. m. 57). İcra dairesi de, geniş anlamda kaza merciiine dahil olduğundan⁴⁹ adres değişikliğinin icra dairesine bildirilmesinden itibaren artık tebligatların yeni adrese yapılması gerekir⁵⁰.

İİK m.21/II'ye göre, ilamda, İİK m.38'e göre ilam hükmünde olan belgelerde, ipotek senedinde yazılı olan adresini değiştiren alacaklı ya da borçlu bu adres değişikliğini birbirine noter vasıtasıyla bildirmiş olmadıkça, tebligat bu belgelerde yazılı olan adrese yapılır. Muhatap o adreste bulunmadığı takdirde, TebK m. 35 uygulanır. İcra tebliğlerinde TebK m.35 uygulanırken, TebK m.35/I'de öngörülen, daha önce tebliğ yapılmış olması şartı İİK m.21/II'de belirtilen belgeler bakımından aranmaz⁵¹.

Tebliğ tutanağında TebK m.35 uyarınca tebliğ için neler yapıldığı yazılmış olmalıdır. Sadece tebliğin TebK m.35'e göre yapıldığı kaydının tutanakta yer alması usulsüz tebliğe neden olur⁵².

Yargıtay, noter vasıtasıyla bildirme şartını katı olarak uygulamamaktadır. Kararlarından birinin gerekçesinde alacaklının, borçlunun noter senedinde yazılı adresini değiştirdiğini, kendisine usulüne uygun biçimde bildirilmemiş olmasına rağmen, yeni adresi biliyorsa, tebligatın bu yeni adrese yapılması gerektiğini, hakların kullanılmasına ilişkin iyi niyet kuralının bunu gerektirdiği ifade edilmiştir⁵³. Bu gerekçe doktrinde kabul görmüştür⁵⁴. Yargıtay bir diğer kararında ise, borçlunun yeni adresini taahhütlü mektupla da alacaklıya bildirmesi halinde, yeni tebligatların bildirilen adrese yapılması gerektiğini belirtmiştir⁵⁵. Bu gerekçe Kanunun açık hükmüne ve düzenlemenin amacına aykırı olduğu ileri sürüldüğünden eleştirilmiştir⁵⁶.

⁴⁹ Yılmaz/Çağlar, a.g.e., s.637; Deliduman, a.g.e., s.108; Recep Akcan, 'İcra İşlerinde Tebligat', Selçuk Üniv. Huk. Fak. D. 1999/1-2, s.63-95, s.73; Talih Uyar, 'Tebligat Kanununun Uygulamada Tereddüt Konusu Olan Bir Hükmü 7201 sayılı Tebligat Kanunu mad. 35', Ad. D. 1971/2, s.110-116, s.110 vd.

⁵⁰ Uyar, a.g.m., s.167.

⁵¹ '...borçlunun adrese dayalı kayıt sisteminde kayıtlı adresinin bulunmaması halinde ipotek akit tablosunda yazılı adresine daha önce usulüne uygun tebligat yapılmamış olsa bile bu adrese Tebligat Kanunu'nun 35.maddesine göre tebligat yapılabilir...' 12. HD, E. 2014/9537, K. 2014/11695, T. 21.4.2014, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

⁵² '...icra emrinin tebliğine ilişkin mazbatada 35. Maddeye göre tebliğ edildiğine dair kayıttan başka bir meşruhat yoktur. Oysa, 7201 sa. K.nun 35. Maddesi bu tür tebligatın ne şekilde yapılabileceğini açıklamıştır....Dosyada bu şekilde bir muamele yapıldığına dair belge veya herhangi bir tutanak bulunmadığı cihetle, mercice kabul edilen tebligatın da kanuna uygun olmadığından geçersiz sayılması gerekir...' 12. HD, 01.04.1976, E. 1976/200, K.1976/3997, Bkz., Muşul, Tebligat, s.182 dn.208.

⁵³ 12. HD. 1.4.1976 T. 3000/3997 bkz., Uyar, a.g.m., s.168, dn.43.

⁵⁴ Muşul, Tebligat, s.183; Uyar, a.g.m., s.168.

⁵⁵ 12.HD.11.5.1978 T.4282/4301, bkz., Uyar, a.g.m., s.168, dn.45.

⁵⁶ Ayrıca taahhütlü mektupla adres değişikliğini bildirme usulünün bu şekilde kanunun açık buyruğuna rağmen içtihat yoluyla kabul edilmesi uygulamada, taahhütlü mektubun boş olarak karşı tarafa gönderilmesi halinde de çeşitli uyumsuzluklara neden olur. Çünkü taahhütlü mektup makbuzu, mektubun içeriğini belgelemeyip sadece bu mektubun karşı tarafa gönderildiğini kanıtladığından, bu mektupla gerçekten, adres değişikliğinin karşı tarafa bildirilmiş olup olmadığı sorununa ışık tutmaz. Bkz., Uyar, a.g.m., s.168.

Yargıtay, borçlu ipotek senedindeki adresini değiştirmiş olsa bile, kredi sözleşmesindeki adresini alacaklı banka bildiğinden tebliğin TebK m.35'e göre yapılamayacağına karar vermiştir⁵⁷. Yargıtay bir başka kararında, ipotek akıt tablosunun ayrılmaz parçası ve dayanağını teşkil ettiğinden bahisle vekaletnamedeki adres değişikliğinin bildirilmemiş olması halinde de İİK m.21/II delaletiyle TebK m.35'in uygulanacağını kabul etmiştir⁵⁸.

E- İİK'da Bulunan Adres Değişikliği ile İlgili Düzenlemeler

İİK m.62/III'e göre, borçlu veya vekili, dava ve takip işlemlerine esas olmak üzere borçluya ait yurt içinde bir adresi itirazla birlikte bildirmek zorundadır. Adresini değiştiren borçlu yurt içinde yeni adres bildirmediği ve tebliğ memurunca yurt içinde yeni adresi tespit edilemediği takdirde, takip talebinde gösterilen adrese çıkarılacak tebligat borçlunun kendisine yapılmış sayılır. Bu hükme paralel bir hüküm İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği'nde bulunmaktadır. İİK m.29'a göre, ödeme emrinde borçlunun, dava ve takip işlemlerine esas olmak üzere kendisine ait yurt içinde bir adresi itirazla birlikte bildirmek zorunda olduğu; adresini değiştiren borçlunun yurt içinde yeni bir adres bildirmediği ve yeni adresinin de tespit edilemediği durumda, takip talebinde gösterilen adrese çıkarılacak tebligatın kendisine yapılmış sayılacağı ihtarinin bulunması gerekir.

İİK'nın m. 148a ve 150'ü hükümlerinde adres değişikliğinin bildirilmemesi TebK m.35'ten farklı düzenlenmiştir⁵⁹. İİK m.148a, Kanuna 4949 sayılı Kanunla eklenmiştir. Buna göre, ipotek sözleşmesinin tarafları veya ipotekli taşınmazı daha sonra satın alanlar ya da bunların halefleri, tapu sicili müdürlüğüne yurt içinde bir tebligat adresi bildirmek zorundadırlar⁶⁰. Aksi takdirde ilgililerin tes-cil talebi, tapu sicili müdürlüğüne reddedilir. Adresin değiştirilmesi tapu sicil müdürlüğüne bildirilmesi hâlinde sonuç doğurur. Yeni adresin bildirilmemesi hâlinde tebligatların eski adrese ulaştığı tarih tebellüğ tarihi sayılır⁶¹.

⁵⁷ '...Kredi sözleşmelerinde borçlunun Almanya'daki ikamet adresi yazılı olup alacaklı banka tarafından bilinmektedir. İİK'nun 21. Maddesi uyarınca borçlunun ipotek senedinde yazılı adresi değiştirip yeni adresini noter aracılığıyla karşı tarafa bildirmemesi halinde, tebligatın Tebligat Kanununun 35. Maddesi gereğince yapılması gerekir. Borçlunun adresi alacaklı tarafından başından beri bilindiğinden, Teb.K.nun 35. Maddesine göre tebliğ yapılması da mümkün değildir...' 12. HD, 08.02.1993, E. 1992/12782, K. 2160, bkz., Muşul, Tebligat, s.182 dn. 209.

⁵⁸ '...ipotek akıt tablosunun dayanağını teşkil eden ve onun ayrılmaz cüz'ü olan ... tarihli vekaletnamedeki adresini değiştiren borçlu bu keyfiyeti, noter aracılığıyla alacaklıya bildirmiş olmadıkça, vekaletnamede belirli adrese icra emrinin tebliğe gönderilmesi ve bila tebliğ iadesi üzerine 35. Maddenin uygulanması yolu ile tebligat işlemlerine geçilmesinde yasaya aykırı bir taraf yoktur...' 12. HD, 15.02.1988, E. 1987/3790, K. 1455, bkz., Muşul, Tebligat, s.182 dn. 210.

⁵⁹ Durman, a.g.m., s. 69.

⁶⁰ Madde hükmünün düzenleme alanının genel olarak tapu sicili ile ilgili olması nedeniyle, bir görüşe göre, maddenin yeri İcra ve İflas Kanunu değil, Tapu Kanunu olmalıdır. Bkz., Ali Cem. Budak, İpotegın Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takip, 3. Bs., Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2010, s.144.

⁶¹ '...Dosya kapsamından, ipotekle yükümlü satın alan kişiye çıkarılan ihtarnamenin tapudaki adrese gönderildiği ancak muhatabın adresten ayrıldığına, 2. adresinin de tespit edilemediğine dair şerh ile iade edildiği anlaşılmaktadır. İ.İ.K.nun 148/a maddesi ve 150/1 maddesinin son cümlesine göre, tapudaki adrese çıkarılmış olan bu tebli-

Bu maddede ipotek sözleşmesinin taraflarına ve haleflerine adres gösterme zorunluluğu getirilerek TebK m.35 hükmüne göre tebligat yapılmasını sağlamak suretiyle, takiplerin sürüncemede kalması ve adalete duyulan inancın zedelenmesinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır⁶². Oysa uygulamada ipotek tesisleri çoğu zaman vekil aracılığıyla gerçekleşmektedir. Bu anlamda ipotek senedinde adres sütununda vekilin adresi belirtilmektedir. Taraf vekillerinin kimlik bilgilerinin ve adreslerinin açıkça resmi senette gösterilmemesi halinde, tescil talebi reddedilecektir⁶³. Yukarıda da ifade ettiğimiz üzere vekille takip edilen işlerde tebligat vekile yapılır. Uygulamada TebK m.11'de ifade edilen vekille takip edilen işler kavramı dava veya icra takibi sırasındaki işlemler olarak ve maddede belirtilen vekil de, kazai işleme yönelik yetkilendirilen avukat olarak anlaşılmaktadır⁶⁴. Kazai bir işlem olmayan ipotek tesisi ile yetkilendirilen vekil, olayların neredeyse tamamında sadece somut olarak ipotek tesisi için yetkilendirilmekte ve yine çoğu zaman avukat olmayan birisi olmaktadır⁶⁵. Böyle bir vekille tesis edilen ipotek resmi senedine o vekilin adresinin girilmesi halinde, olası ipoteye dayalı takipte, adresi ipotek senedinde belirtilmeyen ipotekli borçlu asile veya ipotekli borçlu lehine ipotek tesis ettirilen asile tebligatın yapılması sorun yaratacaktır⁶⁶. Doktrindeki bir görüşe göre 148a maddesine, ipotek sözleşmesinin veya ipotekli taşınmazın devrine veya intikaline ilişkin resmi işlemlerin vekil aracılığıyla ifa edildiği durumlarda temsil olunan asil veya asillerin adres veya adreslerinin bildirilmesi zorunludur şeklinde bir ifade eklenmesiyle sorun çözülebilir⁶⁷.

4949 sayılı Kanunla yapılan değişiklikte hacizli taşınmazın el değiştirmesi hâlinde 148/a maddesi uygulanacağı belirtilmiştir (İİK m.91/III). Bu değişiklikler kötü niyetli borçluların yurt dışında adres göstererek ya da yanlış adres göstererek takibi engellemek amacıyla önlemeye yöneliktir⁶⁸.

İİK m.68b/I'e göre, borçlu cari hesap veya kısa, orta ve uzun vadeli kredi şeklinde işleyen kredilerde krediyi kullandıran taraf, krediyi kullanan tarafın kredi sözleşmesinde belirttiği adresine, borçlu cari hesap sözleşmesinde belirtilen dönemleri veya kısa, orta, uzun vadeli kredi sözleşmelerinde yazılı faiz tahakkuk dönemlerini takip eden on beş gün içinde bir hesap özeti noter aracılığı ile göndermek zorundadır. Sözleşmede gösterilen adresin değiştirilmesi, yurt içinde bir adresin noter aracılığıyla krediyi kullandıran tarafa bildirilmesi halinde sonuç doğurur; yeni adresin bu şekilde bildirilmemesi halinde hesap

---

gat iade edilse bile tebliğ edilmiş sayılacağından ve anılan önceki kararda da ihtarin tebliğ edilmiş olduğu kabul edildiğinden şikayetin reddine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçelerle kabul edilerek icra emrinin iptaline karar verilmesi isabetsizdir...' 8. HD., 20.06.2013, 4587/9647, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

⁶² Talih Uyar, '4949 Sayılı Kanunun Getirdiği Yenilikler', TBB Dergisi, S.49, 2003, s.159-221, s.185-186.

⁶³ Yavuz Selim Şener, *Türk Hukukunda İpotek ve Uygulaması*, 3 bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2010, s.93.

⁶⁴ Talih Uyar, 'İcra Hukukunda Tebligat', *İstanbul Barosu Dergisi*, 2004, C.78, S.2, s.602-639, s.617.

⁶⁵ Durman, a.g.m., s.71.

⁶⁶ Durman, a.g.m., s.71.

⁶⁷ Durman, a.g.m., s.78-79.

⁶⁸ Hakan Pekcanitez, '4949 Sayılı Kanunla İcra Hukukunda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi', TBB Dergisi, S.49, 2003, s.137-158., s.149.

özetinin eski adrese ulaştığı tarih tebliğ tarihi sayılır. Son cümle 4949 sayılı Kanunla değiştirilmiştir.

İİK m.150'da 4949 sayılı Kanun'la değişiklik yapılmıştır⁶⁹. Bu Kanun değişikliği ile kötü niyetli borçluların cari hesabın kesilmesine, hesap özetine ve tazmin talebine ilişkin tebligatları almamak suretiyle, takibin başlatılmasını geciktirmeleri, maddede yapılan değişikliklerle önlenmek istenilmiştir⁷⁰. Diğer taraftan, krediyi kullandıran taraf, gecikmiş kredi alacaklarının tasfiyesi için yaptığı ipotek takiplerinde, hesabın muaccel kılınmasına ilişkin hesap özetinin veya gayri nakdi kredinin ödenmiş olması nedeniyle tazmin talebinin, noter marifetiyle krediyi kullanan tarafa gönderildiğine dair noterden tasdikli sureti icra müdürüne ibraz ederse, icra müdürü bu Kanun'un 149. maddesi uyarınca işlem yapmaktadır. Oysa bir çok defa kredi borçlusu adresinde bulunamamakta ya da adreste olmasına rağmen kendisine hesap özeti, tazmin talebi ve ihtar tebliğ edilememektedir. Maddeye yapılan ilave ile "hesap özetinin, tazmin talebinin ve ihtarın kredi borçlusunun kredi sözleşmesinde yazılı ya da 21. maddeye göre bildirilen adresine gönderilmesi" yeterli olacak ve böylece tebligatın yapılmaması nedeniyle, ipotekli takiplerdeki gecikmeler ortadan kaldırılacaktır⁷¹. Bu kural emredicidir⁷².

⁶⁹ Borçlu cari hesap veya kısa, orta, uzun vadeli kredi şeklinde işleyen nakdi veya gayri-nakdi bir krediyi kullandıran tarafın ibraz ettiği ipotek akıt tablosu kayıtsız ve şartsız bir para borcu ikrarını ihtiva etmese dahi, krediyi kullandıran taraf, krediyi kullanan tarafa ait cari hesabın kesilmesine veya kısa, orta, uzun vadeli kredi hesabının muaccel kılınmasına ilişkin hesap özetinin veya gayrinakdi kredinin ödenmiş olması nedeniyle tazmin talebinin veya borcun ödenmesine ilişkin ihtarın noter aracılığıyla krediyi kullanan tarafa kredi sözleşmesinde yazılı ya da ipotek akıt tablosunda belirtilen adrese gönderilmek suretiyle tebliğ edildiğini veya 68/b maddesi gereğince tebliğ edilmiş sayıldığını gösteren noterden tasdikli bir sureti icra müdürüne ibraz ederse icra müdürü 149 uncu madde uyarınca işlem yapar. Şu kadar ki, krediyi kullanan tarafın hesap özetine ve borcun ödenmesine ilişkin ihtar ya da gayrinakdi kredi nedeniyle tazmin talebine, kendisine tebliğ edildiği veya 68/b maddesi gereğince tebliğ edilmiş sayıldığı tarihten itibaren sekiz gün içinde noter aracılığıyla itiraz etmiş olduğunu ispat etmek suretiyle icra mahkemesine şikâyette bulunmak hakkı saklıdır. Bu takdirde krediyi kullandıran taraf alacağını 68/b maddesi çerçevesinde diğer belgelerle ispatlayabiliyorsa, krediyi kullanan tarafın şikâyeti reddedilir. İcra mahkemesinde yapılan inceleme sırasında, borçlu, borcun sona erdiğine veya ertelendiğine ilişkin resmî veya imzası ikrar edilmiş bir belge sunmadıkça takibin durdurulmasına karar verilemez. Hesap özetinin, tazmin talebinin veya ihtarın ipotekli taşınmaz maliki üçüncü kişiye tebliğ edilmesi veya tebliğ edilmiş sayılması Türk Medeni Kanununun 887 nci maddesinde öngörülen ödeme istemi yerine geçer.

⁷⁰ Uyar, Yenilikler, s.186.

⁷¹ Uyar, Yenilikler, s.186; Pekcanitez, a.g.m., s.156-157. Yargıtay'ın kararları da bu yöndedir. '...İ.İ.Knun 150/1 maddesi göndermesi ile uygulanması gereken İ.İ.K.nun 68/b maddesi gereğince (31.7.2003 tarihinden sonra gönderilecek hesap özetlerinde uygulanması gereken) sözleşmede gösterilen adresin değiştirilmesi yurt içinde bir adresin noter aracılığıyla krediyi kullandıran tarafa bildirilmesi halinde sonuç doğurur. Yeni adresin bu şekilde bildirilmemesi halinde hesap özetinin eski adrese (bila tebliğ olsa bile) ulaştığı tarih tebliğ tarihi sayılır.Somut olayda Bozdoğan Noterliği'nin 9.1.2009 tarih ve 119 yevmiye numaralı ihtarnamesi ve hesap özetinin kredi borçlusu H.Ö.'un kredi sözleşmesinde gösterdiği adresine gönderildiği ve bu adreste 14.1.2009 tarihinde adı geçene tebliğ edildiği görülmektedir. Borçlu icra mahkemesine başvurusunda anılan tebliğ işleminin usulsüzlüğünü ileri sürmediği gibi usulsüz olsa bile borçlu tarafından adres değişikliği konusunda bir bildirim yapıldığına dair iddiada bulunulmadığına gö-

İİK m.150ı uyarınca, kredi kuruluşu limit ipoteklerinde hesap kat ihtarnamesini, yani kazai olmayan tebligatı, ipotek borçlusuna noterden tebliğ ettirdiğini ispatladığı takdirde, kendisi açısından daha etkili bir yol olan ipoteye dayalı takipte borçluya icra emri tebliğini talep hakkını haizdir. Bu hükmün uygulanması açısından kazai olmayan tebligatı yani hesap kat ihtarnamesini noterden ipotek borçlusuna tebliği, icra müdürünün re'sen gözeceği bir takip şartıdır⁷³. Ayrıca belirtmek gerekir ki, ipotekli taşınmazın maliki borçtan şahsen sorumlu değil ise alacaklının ödeme isteminin ona karşı etkili olması, bu istemin hem borçluya, hem kendisine karşı yapılmış olmasına bağlıdır⁷⁴.

IV- TEBLİGATIN YAPILACAĞI ZAMAN

Tebliğat, çalışma saatleri içinde (gündüz) yapılabileceği gibi, çalışma saatleri dışında da (gece vakti) yapılabilir (TebYön m.54). İcra ve iflas hukuku bakımından gece vakti güneş batmasından bir saat sonra başlar ve güneş doğmasından bir saat önceye kadar devam eder (İİK m.51, c.1). Resmi tatil ve adli tatilde de tebligat yapılabilir (TebK. m. 33; TebYön m. 55, İİK m.51, c.3). 6099 sayılı Kanunla TebK m.11'e şu bölüm eklenmiştir: Avukat tarafından takip edilen işlerde, avukatın bürosunda yapılacak tebligatlar, resmî çalışma gün ve saatleri içinde yapılır.

İİK m.26 ve İİK m.31a'daki düzenlemelerde tebligatın *hemen* yapılacağı ifade edilmiştir. İİK'nın başka bazı maddelerinde de hemen ifadesi yer almıştır. Özellikle icra dairesinin borçluya ödeme emrini hemen göndermesi gerektiği ifade edilmiştir⁷⁵.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda da *hemen*, *derhal* gibi ifadeler bazı usuli işlemler için kullanılmıştır. Bu ifadelerden anlaşılması gereken, yapılması istenen işlemlerden anlaşılması gereken işlemin aynı gün içinde yapılmasıdır⁷⁶.

---

re, ihtarnamenin kredi borçlusu H.Ö.'un 31.12.2007 tarihli genel kredi sözleşmesindeki adresine ulaştığı 14.1.2009 tarihinin hesap özeti tebliğ tarihi olarak kabulü gerekir...' 12. HD., E. 2009/21972, K. 2010/3974, T. 23.2.2010, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

⁷² '...4949 Sayılı Yasa ile değişik İİK.nun 150/1 maddesi göndermesi ile somut olaya uygulanması gereken İİK.nun 68/b maddesi gereğince "sözleşmede gösterilen adresin değiştirilmesi yurt içinde bir adresin noter aracılığıyla krediyi kullandıran tarafa bildirilmesi halinde sonuç doğurur. Yeni adresin bu şekilde bildirilmemesi halinde hesap özeti eski adrese ulaştığı tarih, tebliğ tarihi" sayılacağından, İcra Mahkemesince yasanın emredici bu kuralı gözardı edilerek borçluya hesap özeti usulüne uygun olarak birden fazla tebliğ edildiği nazara alınmaksızın yazılı şekilde takibin iptali doğru değildir...' 12. HD., E. 2005/6958, K. 2005/10270, T. 10.5.2005, bkz. Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

⁷³ Durman, a.g.m., s.74.

⁷⁴ '...Şikayetçi ipotekli taşınmazın maliki üçüncü kişi olup takip edilebilmesi için adı geçene İİK.nun 150/1 maddesi gereğince hesap özeti tebliğine gerek bulunmamaktadır. Ancak M.K'nun 887. maddesi hükmüne göre ipotekli taşınmazın maliki borçtan şahsen sorumlu değil ise alacaklının ödeme isteminin ona karşı etkili olması, bu istemin hem borçluya, hem kendisine karşı yapılmış olmasına bağlıdır. Bir başka deyişle ipotek veren 3. kişi yönünden borç muaccel hale getirilmediği takdirde, onun hakkında takip başlatılmaz...' 12. HD., 11.7.2011, E.2010/34052, K. 2011/15247. Bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

⁷⁵ İİK m.168, m.171.

⁷⁶ Anıl Köroğlu, Medeni Usul Hukukunda Sürelere İlişkin Esaslar, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014, s.157.

Fakat istenen işlemlerin çalışma saatinin sonuna gelinmesi sebebiyle fiziki olarak yapılmasının mümkün olmadığı durumlarda o işlem bir sonraki çalışma gününde yapılmalıdır⁷⁷. Aksi hale icra memurlarının İİK m.5 bağlamında sorumluluğu doğabilir. Sorumluluk doğması için icra memurunun kusuru bulunması gerekir. İcra ve iflas dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davaları, ancak idare aleyhine açılabilir. Devletin, zararın meydana gelmesinde kusuru bulunan görevlilere rücu hakkı saklıdır. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır (İİK m.5). Ayrıca İİK m. 357’de bu konu ile ilgili bir hüküm bulunmaktadır. Buna göre, icra dairesince kanuna göre yapılan tebliğ ve emirleri derhal yapmaya ve neticesini geciktirmeksizin icra dairesine bildirmeye alakadarlar mecburdur. Makbul sebep haricinde tebliğ ve emirleri yapmayanlar hakkında ait olduğu dairece tahkikatı evveliyeye hacet kalmaksızın Cumhuriyet Savcılığınca doğrudan doğruya takibat yapılır.

Kanaatime göre, İİK’da tebligatın hemen yapılması düzenlenen hallerde, tebligat hemen yapılmasa da bu durum, tebligatın usulsüzlüğüne neden olmalıdır.

V- TEBLİGATIN YAPILACAĞI KİŞİ

A- Genel Olarak

Tebliğat muhatap adına çıkarılır. Tebliğ muhatabı gerçek veya tüzel kişiler olabilir. Tebliğ muhatabı denilince kanuna göre adına tebliğ çıkarılması gereken kimse anlaşılmalıdır⁷⁸.

Tebliğat kural olarak tebliğ yapılacak kimsenin kendisine yapılır (TebK m. 10/1).

B- Vekile Tebligat

Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligat vekile yapılır. Vekil birden çok ise bunlardan birine tebligat yapılması yeterlidir. Eğer tebligat birden fazla vekile yapılmış ise bunlardan ilkinde yapılan tebliğ tarihi asıl tebliğ tarihi sayılır (TebK m. 11). Vekil varken, müvekkil adına çıkarılan tebliğ yok hükmündedir⁷⁹. Tebliğe bağlanan hukuki sonuçlar doğmaz. Vekilin, tebliğin kendi adına çıkarılması gerekirken müvekkil adına çıkarılıp gene müvekkile yapıldığını öğrenmiş olması tebliği geçerli hale getirmez. Zira vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde çıkarılacak tebliğin kanuni muhatabı müvekkil değil, bizzat vekilin kendisidir⁸⁰. Tebliğin bu halde müvekkile yapılması halinde usulsüz tebliğ söz konusu değildir. Zira bir tebliğin usulsüz olması için ortada bir tebligatın var olması gerekir⁸¹.

⁷⁷ Ejder Yılmaz, ‘Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nda Süreler’, Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi, C. 8, Prof. Dr. Aydın Zevkliler’e Armağan (Özel Sayı), Cilt III, 2013, s. 3167 – 3190, s.3171.

⁷⁸ Muşul, Tebligat, s.121.

⁷⁹ ‘...şikayetçi borçlu A’nın Av.B tarafından temsil edilmiş olduğu halde satış tebligatının 9.2.2009 tarihinde borçlu asile yapıldığından bu tebligat yukarıda belirtilen yasa maddeleri uyarınca bir hüküm ifade etmeyeceğinden yok hükmündedir. Bu husus başlı başına ihalenin feshi sebebidir...’ 12. HD, 21.01.2010, E. 2009/19531, K. 2010/1300, bkz. Muşul, Tebligat, s.210, dn. 248.

⁸⁰ Muşul, Tebligat, s.210

⁸¹ Muşul, Tebligat, s.494

Tebliğatin vekile yapılması kuralı, icra takiplerinde öncelikle takibin başlangıcında ödeme ya da icra emrinin tebliğinde söz konusu olur⁸². Eğer bir ilamlı takip söz konusu ise takibin başında icra emrinin vekile gönderilip gönderilmeyeceği konusunda doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Bir görüşe göre, icra emrinin vekile değil asile (borçluya) tebliği gerekir⁸³. Yargıtay kararlarında belirtilen ve katıldığım görüşe göre, icra emrinin asile⁸⁴ değil vekile tebliğ gerekir⁸⁵. Zira HMK m.73'e göre, davaya vekâletin kanuni kapsamı hükmün yerine getirilmesi ve yargılama giderlerinin tahsilini de kapsamaktadır⁸⁶. AvK m.171'de de bu hükme paralel bir hüküm bulunmaktadır. Buna göre, avukat üzerine aldığı işi kanun hükümlerine göre ve yazılı sözleşme olmasa bile sonuna kadar takip eder. İcra dosyasında ayrıca vekâletname bulunması gerekmez⁸⁷. Üçüncü bir görüşe göre ise, icra emri asile (borçluya) veya vekile tebliğ edilebilir⁸⁸. İlam niteliğinde belge olması halinde de ilamlı icra hükümleri uygulanır. İlam niteliğinde belgeler İİK m.38, m.149 ve özel kanunlarda⁸⁹ düzenlen-

⁸² Uyar, a.g.m., s.187.

⁸³ Mustafa Reşit Belgesay, İcra İflas Kanunu Şerhi, 2. bs., Ankara, Sucuoğlu Matbaası, 1948, s.66.

⁸⁴ Yargıtay'ın kararlarında müvekkil kavramı yerine asil veya asıl kavramını kullandığı görülmektedir. Bu kullanım hatalıdır. Müvekkil vekalet veren anlamında olduğu halde asil asalet sahibi demektir. Asil ise kopya kavramının karşılığı olup esas olan anlamındadır. Bkz., Muşul, Tebligat, s.188.

⁸⁵ '...İcra takibinin dayanağı ilamda borçlu Hüseyin Yavaş vekil ile temsil edilmektedir. Bu nedenle HUMK.nun 62 ve 68., 7201 Sayılı Tebligat Kanununun 11 ve Avukatlık Kanununun 41. maddeleri gereğince icra emrinin vekile çıkarılması gerekir...' 12. HD., E. 1988/2633, K. 1988/3371, T. 23.3.1988, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası; HGK. 2.7.2003 T.12-442/445; 12.HD.3.6.2003 T.10127/12960; 8.5.2003 T.7421/10453; 24.3.2003 T.3681/6108; 24.3.2003 T.3673/6132; 30.4.2001 T.6022/7373; 5.6.2000 T.8712/9281 vb. bkz., Uyar, a.g.m., s.188 dn.48.

⁸⁶ Karşlı, a.g.e., s.239.

⁸⁷ '...Takip ilama dayalıdır. İlamda aleyhine takip yapılan (...) A.Ş. davalı olup vekille temsil edilmiştir. İcra dosyasında ayrıca vekaletname bulunması gerekmez. Alacaklı masrafını verdiği takdirde mal beyanı yönünden ayrıca asile de icra emri çıkarılmasına mani yoktur. HUMK nin 62,68 ve 7201 sayılı Kanununun 11 ve Avukatlık Kanunu'nun 41. maddesi gereğince ilamda yazılı vekile icra emri çıkarılması gerekir...' 12. HD., E. 1983/5926, K. 1983/7631, T.18.10.1983, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

⁸⁸ Yılmaz/Çağlar, a.g.e., s.243 vd.; Baki Kuru, İcra ve İflas Hukuku C.I, s.126; Baki Kuru/Ejder Yılmaz/Ramazan Arslan, İcra İflas Hukuku (Ders Kitabı), s.91; Recep Akcan, İcra Emrinin Vekile Tebliği, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı, Cilt 2, s.853-889, s.874 ve İcra İşlerinde Tebligat, s:80; Ruhi, a.g.e., s.80. Gerek HMK. m.73 gerek İİK. m.24 vd.76 ve 337 gereğince alacaklı dilerse borçlunun ilamda adı yazılı olan vekiline, dilerse doğrudan doğruya borçlunun şahsına icra tebliğ ettirebilir. Uyar, a.g.m., s.189-190.

⁸⁹ İlam niteliğini haiz belgeler, Avukatlık Kanunu'nda m.35/A, 64, 86, 162'de, Noterlik Kanunu m.20/5, 117/I, 145/II'de, 6235 sayılı Arabuluculuk Kanunu'nda m.18/II'de, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun m.70/II'de düzenlenmiştir. Bunların dışında, 4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun m.10, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu m.1284, 6245 Sayılı Harcırah Kanunu m.59, 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu m.20, 6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu m.30, 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu m.16, 3533 Sayılı Umumi Mülhak ve Hususi Bütçelerle İdare Edilen Daireler ve Belediyelerle Sermayesinin Tamamı Devlete veya Belediye veya Hususi İdarelere Ait Daire ve Müesseseler Arasındaki İhtilafların Tahkim Yoluyla Halli Hakkında Kanun m.7, 1581 Sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu m.12, 3091 Sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Ön-

miştir. İİK m.38'de düzenlenenler, mahkeme huzurunda yapılan sulhlar, kabul-ler ve para borcu ikrarını havi re'sen tanzim edilen noter senetleri, istinaf ve temyiz kefaletnameleri ile icra dairesindeki kefaletlerdir. İlamlı takibin ilam niteliğinde belgeye dayanması halinde kanaatime göre vekile değil asile tebliğ yapılması gerekir. Örnek olarak mahkeme huzurunda sulh yapabilmek için vekilin HMK m.74 uyarınca özel yetkisi bulunması gerekir. Vekilin görevine girmeme ihtimali olan bir belgeye dayanarak açılan icra takibinde vekile tebliğ yapılması isabetsiz olacaktır.

HMK m.81'e göre, vekilin istifası veya azli halinde bu durumun mahkeme ve karşı taraf bakımından hüküm ifade edebilmesi için, bu konudaki beyanın dilekçeyle bildirilmesi veya tutanağa geçirilmesi ve gerektiğinde ilgisine yapılacak tebligat giderinin de peşin olarak ödenmesi zorunludur. Dolayısıyla ilam alındıktan sonra vekilin azledilmesi veya istifa etmesi halinde, bu durum karşı taraf bakımından hüküm ifade etmeyeceğinden, kanımca ilamlı icra takibinde tebligat vekile çıkarılmalıdır. Ancak vekâlet ilişkisi herhangi bir sebeple sona ermişse ve bu dosya münderecatından anlaşılıyorsa, icra emrinin asile tebliğ edilmesi daha uygun olur⁹⁰.

Bir ilamsız takip söz konusu ise ödeme emri, borçlunun genel vekiline ancak vekil tebligatı kabul ederse tebliğ edilebilir. Çünkü genel vekilin her dava ve takipte müvekkilini temsil etme zorunluluğu yoktur⁹¹. Vekilin tebligatı kabul etmemesi halinde, adına tebliğ çıkarılan bir kimse olmayacağından, tebligatın yokluğu durumu söz konusu olacaktır.

Takip dosyasında vekâleti bulunan vekile, o takiple ilgili tüm tebligatların yapılması gerektiği TebK m.11/I'de açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle, yürütülen takiple ilgili tüm tebligatların, borçlu adına -beyanda bulunurken, imzaya, borca, takibe itiraz dilekçesi verirken vekâletnamesini dosyaya koymuş bulunan- vekiline yapılması, örneğin; 103 davetiyesinin, satış ilanının duruşma davetiyesinin borçlu yerine vekiline gönderilmesi gerekir⁹². Vekile yapılan tebligatın geçerli olması için, onun vekil sıfatıyla icra takibine katılmış olması gerekir. Örneğin; vekilin alacaklı adına takip talebini imzalamış veya borçlu adına ödeme emrine itiraz etmiş olması hallerinde, tebligat -alacaklı ya da borçluya değil- vekiline yapılır⁹³. Vekil ile takip edilen işlerde tebliğ vekile yapılmakla beraber müvekkile de yapılmış ise, tebliğe bağlanan hukuki sonuçlar, müvekkile değil vekile tebliğden itibaren doğar⁹⁴. Tebliğin vekile yapılmasıyla birlikte

---

lenmesi Hakkında Kanun m.17'de ilam mahiyetini haiz belgeler düzenlenmiştir. Yine bu Kanunlar dışında kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ile ilgili olan bazı Kanunlarda ilam niteliğine haiz belgeler düzenlenmiştir. Bu düzenlemeler, 5590 Sayılı Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanunu m.78, 6965 Sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu m.36, 507 Sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanunu m.39, 1177 Sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu m.26, 3533 Sayılı Mecburi Tahkim Kanunu m.7 ve 1581 Sayılı Tarım Kredi ve Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu m.12'de bulunmaktadır.

⁹⁰ Yılmaz/Çağlar, a.g.e., s.245.

⁹¹ Kuru, a.g.e., s.125; Postacıoğlu, İcra, s.90 vd.; Necmettin Berkin, İcra Hukuku, s.40.

⁹² 12.HD.21.12.2011 T.13085/29896; 24.11.2011 T.6359/23950; 7.3.2011 T.19907/2713; 15.11.2011 T.7342/21983; 12.2.2004 T.25121/2460 8.5.2003 T.7421/10453; 24.3.2003 T.3673/6132 bkz., Uyar, a.g.m., s.190.

⁹³ Kuru/Yılmaz/Arslan, İcra, s.91.

⁹⁴ Muşul, Tebligat, s.206.

ayrıca müvekkile de yapılması bazı hallerde fayda hatta zorunluluk olabilir. Mahcuz malın satış ilanı, borçlunun kendisini vekil ile temsil ettirmesi halinde vekile tebliğ edilir. Ancak icra müdürü, satış ilanının borçluya da tebliğine karar vermiş ise bu karara uyularak müvekkil borçluya da tebligat yapılmalıdır⁹⁵.

C- Kanuni Temsilciye Tebligat

Borçlu, kendisine yasal temsilci atanması gereken kimselerden (TMK m. 404, 407, 426) ise, tebligat kendisine yapılmayıp, yasal temsilcisine yapılacağından (TebK m.11/II) eğer henüz yasal temsilci atanmamışsa, icra memuru kısa zamanda temsilci atanmasını ait olduğu makamdan -sulh hukuk mahkemesinden- (TMK m. 411, 419) ister (İİK m. 57/I)⁹⁶. İcra müdürünün, diğer resmi kurum ve kuruluşlarla doğrudan yazışmasının (İİK m.359) burada bir yansıması görülmektedir⁹⁷. Ne kadar bir süre içinde kanuni temsilci tayin edilmesi isteyeceğini kanun *kısa zamanda* ifadesine yer vererek icra müdürüne takdir yetkisi vermiştir⁹⁸.

Tebligatın yasal temsilciye yapılması kuralına uyulmaması, tebligatın şikâyet yoluyla iptaline yol açar. Doktrinde buradaki şikâyetin süresiz olduğu ileri sürülmektedir⁹⁹. Yargıtay'a göre de, taraf ehliyetine ilişkin şikâyet süresizdir¹⁰⁰. Şikâyetin yasal temsilci tarafından yapılması gerekir¹⁰¹. Bir diğer görüşe göre ise yasal temsilci dışında ehliyetsiz kişinin de şikâyet hakkı olması gerekir¹⁰².

TMK m.453'e göre, vesayet altındaki kimseler ancak vesayet makamı olan sulh mahkemesinin izniyle bir meslek ya da sanatla meşgul olabilirler. Bu maddeye göre, gerekli izni almış olanların meslek ve sanatlarına ilişkin faaliyetlerinden doğan borçlar için yapılan takiplerde tebligatın kendilerine yapılması gerekir (İİK m. 57/II)¹⁰³. Takip konusu borcun TMK m.453 gereğince, gerekli izni almış olan kişinin meslek ya da sanatıyla ilgili olup olmadığı konusunda

⁹⁵ '...icra müdürlüğünün borçlu asıllara da tebligat çıkartılması gerektiği yolundaki kararına uyulmasının zorunlu bulunmasına ve borçlu asıllara usulüne uygun biçimde tebligat çıkartılmasının gerekmesine göre, usul ve yasaya uygun bulunan direnme kararının onanması gerekir...' HGK, 04.06.2003, E. 2003/12-385, K. 2003/399, bkz., Muşul, Tebligat, s.212 dn. 251.

⁹⁶ Uyar, a.g.m., s.197.

⁹⁷ Volkan Özçelik, İcra Müdürünün Takdir Yetkisi, Ankara, Adalet Yayınevi, 2014, s.270

⁹⁸ Özçelik, a.g.e., s.270.

⁹⁹ Postacıoğlu, İcra, s.112.

¹⁰⁰ '...M.K.'nun 284, 394, 396, 398 ve ilgili diğer maddelerinde açıklandığı gibi; bir meslek veya sanat için ana-baba tarafından malından verilen kısmın idaresi ve ondan faydalanma hakkı tanınan çocuk keza kendisine Sulh Mahkemesince bir meslek veya sanatla uğraşmaya sarahaten veya zımnen izin verilen vesayet altındaki kişi bu sanat ve meslekin icabından olan her tasarrufu yapma hakkını haizdir. Bu gibi tasarruflardan dolayı dava ve takipte bulunabileceği gibi kendisine husumet tevcihi de mümkündür. İİK. 57. maddesinin 2. fıkrası hükmü bu görüşü teyit eder...' 12.HD, 22.09.1980, E.1980/4848, K. 1980/6601, bkz. Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

¹⁰¹ Uyar, a.g.m., s.197.

¹⁰² Postacıoğlu, İcra, s.62.

¹⁰³ Uyar, a.g.m., s.197.

uyuşmazlık çıkarsa, bunun şikâyet yoluyla değil, itiraz yoluyla bildirilmesi gerekir¹⁰⁴.

Ödeme ve icra emirleri, temsil ettikleri kurumun işlemlerine ilişkin olması koşulu ile ticari temsilcilere (TBK. m. 547) de geçerli bir şekilde tebliğ edilebilir. İflas halinde tebligat, iflas masası memuruna (iflas idare memuruna), resmi tasfiyede ise tasfiye memuruna yapılır¹⁰⁵.

D- Tüzel Kişilere Tebligat

Tüzel kişilere tebligatla ilgili İcra ve İflas Kanunu'nda ayrı bir hüküm bulunmaktadır. İİK m.89/son'a göre, haciz ihbarnamesi, borçlunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bir tüzel kişinin veya müessesenin şubesine veya tüm şubelerini kapsayacak şekilde merkezine tebliğ edilir. Haciz ihbarnamesinin tebliğ edildiği merkez, tüm şubeleri veya birimlerini kapsayacak şekilde beyanda bulunmakla yükümlüdür.

İcra ve İflas Kanunu bir tüzel kişiliği olmamasına rağmen terekeye karşı takibe girişilmesine imkân vermiştir. İİK m.58'e göre, bir terekeye karşı yapılan taleplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçıların adı, soyadı, biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, şöhret ve yerleşim yerlerinin gösterilmesi gerekir. Kanun ifadesinden anlaşılacağı üzere terekeye karşı taleplerde tebligat mirasçılara yapılır. Taksim edilmemiş terekeye temsilci atandıktan sonra tebligatlar temsilciye yapılır.

VI- İLAN YOLUYLA TEBLİGAT

Adresi meçhul olan kimselere basın ve/veya yayın araçlarıyla ilan şeklinde yapılan tebligat, ilan tebligattır. Bu tebligat şekli, tebligat konusunda başvurulacak son çaredir (TebK m. 28-31; TebYön m. 48-52)¹⁰⁶.

Yerleşim yeri, meskeni ya da işyeri bulunamayan kimsenin adresi meçhul sayılır (Teb. K. m.28/II, Teb. Yön. m.48). Bu durumda tebliğ memuru, gereken soruşturmayı yaptıktan sonra adresin meçhul olduğunu mahalle veya köy muhtarına şerh verdirerek tespit eder. Tebligatı çıkaran merci, muhatabın adresini resmi veya hususi müessese ve dairelerden gerekli gördüklerine sorar ve zabita vasıtasıyla tahkik ve tespit ettirir (Teb. K. m. 28/ III, Teb. Yön. m. 48/I, II). Davada savunma hakkı ile sıkı sıkıya ilişkili olan adres araştırmasının zabıtaya yaptırılan bir inceleme ile sınırlı tutulması savunma hakkının kısıtlanmasına yol açabilecek bir durum yaratabileceğine haklı olarak işaret eden

¹⁰⁴ Postacıoğlu, İcra, s.112. Takip ilama dayanıyorsa, borcun sebebi ilamda belirtilmiş olduğundan borçlu bunun aksini, takip aşamasında ileri süremez. Borçlu, kambiyo senedine dayanarak takip ediliyorsa, borçlunun, takip konusu borcun yapmaya izinli kılındığı meslek ya da sanat ile ilgili olmayan bir ilişkiden doğduğunu –ve dolayısıyla yapılan takibe taraf olamayacağını- İİK m.168/V, 169 uyarınca icra mahkemesine başvurarak ileri sürmesi gerekir. Borçlu hakkında, kambiyo senedine dayanılmaksızın takip yapılmışsa borçlu “borçlu olmadığını -daha doğrusu kendisinin bu takibe taraf olmayacağını, takibin temsilcisine yöneltilmesi gerektiğini- icra dairesine, itiraz süresi içinde bildirmelidir. Böylece duran takibin devamı için, alacaklının “takip konusu borcun, borçlunun yapmaya izinli kılındığı meslek ya da sanat ile ilgili faaliyetinden doğduğunu” ‘itirazın kaldırılması’ talebiyle birlikte icra mahkemesinde ileri sürmesi gerekecektir. Bkz., Uyar, a.g.m., s.197-198.

¹⁰⁵ Uyar, a.g.m., s.193.

¹⁰⁶ Ruhi, a.g.e., s.115; Uyar, a.g.m., s.225.

Yargıtay, adres araştırmasının geniş bir çerçevede ele alınıp soruşturmanın çok yönlü yapılması gerektiğine karar vermiştir¹⁰⁷. Adresin tespiti için gereken soruşturma yapılmadan ilan eden tebligat yoluna gidilmesi halinde Yargıtay, savunma hakkının kısıtlandığını ve tebligatın usulsüz olduğunu kabul etmektedir¹⁰⁸. İlan ilgilinin en emin şekilde ulaşacağı umulan ve varsa tebliğin çıkarıldığı merciiin bulunduğu yerde neşredilen birer gazetede yapılır¹⁰⁹. Resmi gazete her yerde serbest satılan ve bu bakımdan ilan konusunda ilgilinin ıtılana ulaştırarak emin nir gazete niteliğini taşımadığından ilan eden tebligat için yeterli sayılmaz¹¹⁰. İlan yoluyla yapılması halinde tebliğ, son ilan tarihinden itibaren 7 gün sonra yapılmış sayılır (Teb. K. m.31).

İcra takiplerinde ilan eden tebligata icra müdürü karar verir¹¹¹.

İcra ve İflas Kanunu'nun birçok maddesinde ilana ilişkin hükümler bulunmaktadır¹¹². Ancak bu maddelerde bulunan ilan ifadeleri Tebligat Kanunu'nda buluna ilan yoluyla tebligat ile ilgili değildir. İİK m.327'de uzatma talebinin ilanla tebliğ edileceği belirtilmiştir. Ancak ilanla tebligat için Tebligat Kanunu'ndaki şartlar aranmaz. İİK m.322'de ise mühlet kararı kesinleşince icra dairesine tebliğ ve hemen ilan olunur denilmektedir. Burada tebliğin ve ilanın farklı aşamalar olduğu anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte bazı maddelerde Tebligat Kanunu'ndaki ilan yoluyla tebligata benzer hükümler bulunmaktadır. Örneğin, İİK m.127'de satış ilanının tebliğinde tapuda ve adres kayıt sisteminde adres bulunmaması halinde ayrıca adres araştırması yapılmayacağı gazetede veya elektronik ortamda yapılan satış ilanının tebligat yerine geçeceği hükme bağlanmıştır.

VII- TEBLİGAT YOKLUĞU VE USULSÜZ TEBLİGAT

Tebligatın usulsüz olmasından kasıt, tebliğ işlemi yapılırken Tebligat Kanunu'nun ilgili hükümlerine harfiyen riayet edilmemiş olmasıdır¹¹³. Tebligatın yokluğu halinde ise, tebligat olarak nitelendirilebilecek herhangi bir hukuki işlem mevcut değildir. Tebliğ konusu işlem kanuna göre muhatap olması gereken kimseden başka bir şahıs adına çıkarılmış ise, tebliğin iki unsuru (yazılı bildirim ve belgelendirme) gerçekleşmiş olsa bile, kanuni muhatap hakkında bir tebligat var olmadığından tebligatın usulsüzlüğünden söz edilemez¹¹⁴. Bu halde TebK m.32 uygulanamaz.

¹⁰⁷ Muhatabın adresi; PTT'den, belediyeden, nüfus müdürlüğünden, seçim kurulundan, bankalardan, tapudan, vergi dairesinden, muhatabın memur veya diğer meslek ve sanat erbabı olmasına göre mensup olduğu teşkilattan, avukat ise barodan veya Adalet Bakanlığında, askeri şahıs ise askerlik şubesi, Milli Savunma Bakanlığı gibi yetkili mercilerden sorulur. Bkz., 2. HD., 07.04.2008, E. 2007/21110, K. 2008/4827, Muşul, Tebligat, s.104 dn. 107; 18. HD., E. 2005/8156; K. 2005/9709, K. 8.11.2005; 2. HD., E. 1994/6088, K. 1994/7993, T. 13.9.1994; bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

¹⁰⁸ 18. HD., E. 2005/8156; K. 2005/9709, K. 8.11.2005; 2. HD., E. 1994/6088, K. 1994/7993, T. 13.9.1994; bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

¹⁰⁹ Alangoya/Yıldırım/Deren-Yıldırım, a.g.e., s.181.

¹¹⁰ Alangoya/Yıldırım/Deren-Yıldırım, a.g.e., s.181.

¹¹¹ Berkin, a.g.m., s.132.

¹¹² Örnek olarak İİK m.126, 127, 133, 158, 166, 173, 178, 179a, 185, 219, 234, 237, 287, 288, 292, 296, 300, 301, 309g, 309ö, 309s, 309t, 322, 327.

¹¹³ Muşul, İcra, s.235.

¹¹⁴ Muşul, İcra, s.236.

Tebliğat, usulsüz de yapılmış olsa hükümsüz sayılmaz. Usulsüz tebligata rağmen, muhatap bunu öğrenmişse, tebliğ geçerli sayılır. Bu durumda, muhatapın belirttiği tarih, tebliğ tarihi olarak kabul edilir (TebK m.32/II; TebYön m. 53/II). Muhatap, usulsüz tebligatı öğrenmemişse, tebligat yapılmamış sayılır (TebYön m. 53).

Muhatabın usulsüz tebliği öğrenip öğrenmediği ve öğrenmişse bunu tarihi, muhatapın beyanına göre tespit edilir¹¹⁵. Muhatabın bu konudaki beyanının tersi ileri sürülüp kanıtlanamaz (TebYön m.53/III). Ancak, tebligatı geç öğrenmiş olan taraf, tebligatı öğrendiğini belirttiği tarihten çok önce, tebligatın içeriğini öğrenerek bu doğrultuda resmi bir işlemde bulunmuşsa -örneğin; bankaya adına yatırılmış olan kamulaştırma bedelini çekmişse- daha sonra tebligattan yeni haberdar olduğunu -açtığı kamulaştırma bedelinin arttırılması davasında- ileri süremez, bu davranışı dürüstlük kuralı ile bağdaşmaz¹¹⁶.

Tebliğatın usulsüzlüğü nedeniyle -7 günlük şikâyet süresi içinde şikâyet yoluna başvuran muhatap en geç şikâyet tarihinde tebligatı öğrenmiş sayılacağından, o tarihte usulsüz tebligat geçerli tebligata dönüşür. Bu bakımdan tebliğ ile başlaması gereken süreler, şikâyet tarihinden itibaren işlemeye başlayacağından tebligatın usulsüzlüğünü ileri sürerek iptalini isteyen muhatapın aynı zamanda takip ya da borca karşı ileri süreceği itirazlarını da birlikte ileri sürmesi gerekir¹¹⁷. Çünkü takip ya da borca karşı ileri süreceği itirazları bildirme süresi, "usulsüz tebligatın iptali" tarihinden değil, usulsüz tebligatı öğrendiği tarihten itibaren işlemeye başlamıştır¹¹⁸. Yargıtay'ın yerleşik uygulamasına göre, borçlunun öğrenme tarihine göre yasal sürede esasa yönelik itirazda bulunmaması tebliğ işleminin usulsüzlüğüne yönelik şikâyetinin incelenmesine engel teşkil etmez¹¹⁹. Tebligatın usulsüzlüğü gecikmiş itiraz olarak

¹¹⁵ '...Borçlu adına çıkarılan 49 örnek ödeme emri İİK.nun 21. maddesine göre tebliğ edilmiştir. Anılan madde ve Tebligat Tüzüğü'nün 28. maddesi uyarınca tebliğ memurunun muhatapın adreste bulunmaması sebebini bilmesi muhtemel kimselerden sorup saptanması ve bu hususu bir tutanakla tevsik etmesi gerekir. Tebliğ memurunca bu maddelere uygun işlem yapılmadığından yapılan tebliğ usulsüzdür. Tebligat Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca borçlunun bildirdiği tebliğ tarihi sayılmasına karar verilmek gerekirken yazılı gerekçe ile şikâyetin reddi isabetsizdir...' 12. HD., E. 1993/16752, K. 1994/268, T. 13.1.1994, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası; 12. HD. 13.12.2011 T. 11117/28597; 3.11.2011 T. 5109/21341; 24.2.2011 T. 20011/1874; 22.2.2011 T. 20858/1421; 15.9.1992 T. 2966/10311, bkz., Uyar, a.g.m., s.226, dn.396.

¹¹⁶ Muhammet Özekes, Usulsüz Tebligat ve Dürüstlük Kuralı "Karar İncelemesi" Manisa Bar. D. 1998/Temmuz, S:66, s.56-63, s.57 vd.

¹¹⁷ '...Tebliğat Kanunu'nun 32/1. maddesine göre tebligat usulüne aykırı yapılmış olsa bile muhatapı tebliğe muttali olmuş ise muteber sayılır. Borçluya yapılan tebligat usulsüz ise de, 24.7.1997 tarihinde yapılan haciz sırasında tebliğe yetkili olan borçlunun eşi hazır bulunmuş ve İİK.nun 103. maddesi uyarınca haciz tutanağının bir örneği kendisine verilmiştir. Borçlunun bu tarihte takibe muttali olduğunun kabulü gerekir. Sözü edilen bu tarih esas alındığında şikâyet ve itiraz süreleri geçmiş olduğundan istemin reddine karar vermek gerekirken yazılı gerekçe ile kabulüne karar vermek isabetsizdir...' 12 HD., E. 1997/13449, K. 1997/13688, T. 9.12.1997, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası; Yıldırım/Deren-Yıldırım, a.g.e., s.56.

¹¹⁸ Mustafa Oskay, 'Tebliğat Hukuku İle İlgili Sorunlar', Yarg. D. 1995/4, s.500-511, s:500 vd.)

¹¹⁹ '...Tebliğatın usulsüzlüğüne ilişkin şikâyet, borçlunun icra dosyasında takibe itiraz etmemesi, bu şikâyetin incelenmesine engel teşkil etmez. Çünkü borçlunun takibin ke-

değerlendirilemez¹²⁰. Zira muhatap usulsüz tebliği öğrendiğinde tebliğ ile başlaması gereken süreler başlayacaktır. Usulsüzlük her türlü delil ile ispatlanabilir¹²¹.

Doktrinadaki bir görüşe göre, tebligatı çıkaran icra organının, "tebligatın usulüne uygun olup olmadığını" inceleyebilmesi ve tebligatın usulüne uygun olarak yapılmamış olduğunu saptaması halinde, ilgiliye yeniden tebligat yapılmasına karar verebilmesi gerekir¹²². Yargıtay ise usulsüz tebligat halinde mutlaka icra mahkemesine başvurularak tebliğ tarihinin, ilgilinin öğrendiği tarih olarak düzeltilmesi hususunda karar alınmasını istemektedir¹²³. Mahkemece ödeme emri tebliğ işleminin usulsüzlüğüne karar verilmesi halinde tebliğ tarihinin düzeltilmesi ile yetinilmesi gerekir¹²⁴, tebligatın¹²⁵ ve ödeme emrinin iptaline karar verilemez¹²⁶.

---

sinleşmesi ve haczin konulması yönünden menfaatleri bulunmaktadır. Şikayetin esası incelenerek oluşacak sonuca göre bir karar verilmek gerekirken yazılı şekilde usulsüz tebligat şikayetinin reddi isabetsizdir...' 12. HD., E. 2002/4743, K. 2002/5785, T. 21.3.2002, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası; HGK, 27.06.2001, 12-543/560, bkz., Oskay/Koçak/Deynekli/Doğan, a.g.e., s.292-293.

¹²⁰ '...Borçlu vekili itirazında, müvekkilinin yurtdışında işçi olarak çalıştığı ve orada yaşadığını, takibe annesinin evinde yapılan haczin 2.7.2001 tarihinde kendisine telefonla haber verilmesi ile muttali olduğunu bildirerek gecikmiş itirazın kabulünü istemiştir. Borçlu 5.7.2001 tarihinde icra dairesine de takibe yönelik itirazını yapmıştır. Mercie başvuru dilekçesinde hernekadar gecikmiş itirazdan sözedilmiş ise de, hukuki tavsif hakime ait olduğundan ve dilekçe münderecatı nazara alındığında borçlu vekilinin başvurusunun tebligatın usulsüzlüğü olarak kabulü ile tebliğ tarihinin düzeltilmesine karar verilerek gerekirken, başvurunun gecikmiş itiraz olarak kabulü ile yazılı şekilde karar verilmesi isabetsizdir...' 12. HD, E. 2001/22413, K. 2002/1361, T. 25.1.2002, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

¹²¹ Yıldırım/Deren Yıldırım, a.g.e., s.56; '...somut olayda borçlu tebligat parçasında yazılı olan ve muhatap adına tebligat yapıldığı belirtilen yengesi N. İle aynı çatı altında ikamet etmediğini iddia ettiğine göre ve bu maddi olgunun aksi her türlü delille ispat edilebileceğinden,... delilleri topladıktan, varsa tanıkları dinledikten sonra karar verilmesi gerekirken, tebligat parçasının resmi olduğundan bahisle aksinin kanıtlanmadığı belirtilerek yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir...' 12. HD, E.224, K.3033, bkz., Oskay/Koçak/Deynekli/Doğan, a.g.e., s.304.

¹²² Yılmaz/Çağlar, a.g.e., s.615; Akcan, a.g.m, s.94; Uyar, a.g.m., s.227.

¹²³ 12. HD. 16.10.1984 T. 7518/10498; 8.7.1980 T. 4315/5997, bkz., Uyar, a.g.m., s.227 dn. 401.

¹²⁴ '... Borçluya 49 örnek ödeme emri senette yazılı adresten farklı adrese çıkarılmış, işçisi olduğu iddia edilen A.A. imzasına tebliğ edilmiştir. Aynı adreste hacze gidilmiş borçlunun yokluğunda yine işçisi A.A. huzurunda haciz yapıp haczedilen menkuller bu şahsa yediemin olarak bırakılmıştır. Borçlunun takibe muttali olduğunu bildirdiği 12.9.2001 tarihinden bir gün sonra İcra Müdürlüğünde takibe ve borca itiraz ettiği, muttali olduğunu bildirdiği tarihe göre de 7 günlük süre dolmadan kendisine yapılan tebligatın usulsüzlüğünden bahisle mahkemeye şikayete gelerek tebliğ tarihinin düzeltilmesini istemiştir. Borçlu şikayetinde tebligat ve haciz yazılan adresin kendisi ile ilgisinin olmadığını, işyerinin senette yazılı adreste olduğunu "daimi işçisi" olarak gösterilen A.A.A.'nın ise kendisinin değil alacaklının işçisi bulunduğunu bildirmiştir. Mahkemece yapılan araştırmada tebliğ adresinin İ. Tur Nakliyat isimli işyeri olduğu bu şirketin ortakları arasında borçlunun adının geçmediği ve SSK. Genel Müdürlüğü yazısından da tebliğ ve haciz tarihlerinde A.A.A. isimli şahsın sigortalı olarak hiçbir işyerinde çalışmadığı ifade edilmiştir. Bu şahsın borçluyla irtibatı da kurulamamıştır. Yapılan araştırmaların sonuçları borçlu iddialarını doğrulamış olduğundan şikayetin kabulü ile 49 örnek ödeme emrinin tebliğ tarihinin düzeltilmesine karar verilmesi gerekirken res-

SONUÇ

İcra ve iflas hukukunda tebligata ilişkin düzenlemeler temel olarak İcra ve İflas Kanunu'nda ve İİK m.21 ve 57'deki atıf gereğince Tebligat Kanunu'nda bulunmaktadır. İcra ve İflas Kanunu m.21 ve 57, Kanun'da bulunan tebligata ilişkin kuralların tümü değildir. Çalışmada icraya ait tebliğlerdeki farklı kurallar tespit edilmiştir.

I- TebK m.10/II'ye göre, muhatabın talebi veya kabulü ile her yerde tebligat yapılabilir. İİK m.103'teki düzenleme uyarınca, haciz sırasında borçlu veya alacaklı adına Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebellüğe yetkili kimse bulunduğu takdirde haciz tutanağının bir örneği bulunan şahsa verilir. Burada adres dışında yapılan ve muhatabın talebi veya kabulü aranmaksızın kanun hükmü gereği yapılan bir tebligat söz konusudur.

II- İİK m.21/II'ye göre, ilamda, İİK m.38'e göre ilam hükmünde olan belgelerde, ipotek senedinde yazılı olan adresini değiştiren alacaklı ya da borçlu bu adres değişikliğini birbirine noter vasıtasıyla bildirmiş olmadıkça, tebligat bu belgelerde yazılı olan adrese yapılır. Muhatap o adreste bulunmadığı takdirde, TebK m. 35 uygulanır. İcra tebliğlerinde TebK m.35 uygulanırken, TebK m.35/I'de öngörülen, daha önce tebliğ yapılmış olması şartı aranmaz.

III- Adres değişikliği ile alakalı İİK'da özel düzenlemeler de bulunmaktadır. Adres bildirme ve değişiklik halinde bildirmemenin yaptırımını itiraz ederken borçluya veya vekiline yüklenmiştir. Bunun dışında İİK m.148a gereği, ipotek sözleşmesinin tarafları veya ipotekli taşınmazı daha sonra satın alanlar ya da bunların halefleri, tapu sicili müdürlüğüne yurt içinde bir tebligat adresi bildirmek zorundadırlar. Ancak uygulamada ipotekle ilgili işlemler genellikle vekil tarafından yapıldığından, maddeye vekil tarafından işlemin yapılması halinde müvekkilin adresinin bildirilme yükümlülüğü getirilmesi yerinde olacaktır.

IV- İİK m.68b/I gereği, borçlu kredi sözleşmesinde belirttiği adresi değiştirmesi halinde, yeni adres noter aracılığı ile krediyi kullandıran tarafa bildirilmezse, hesap özeti eski adrese ulaştığı anda tebligat yapılmış sayılır. Bir ipotek söz konusuysa ve adres değiştirilip noter aracılığıyla bildirilmezse İİK m.68b/I hükmü uygulanır (İİK m.150). Bu madde, kötü niyetli borçluların cari hesabın kesilmesine, hesap özetine ve tazmin talebine ilişkin tebligatları almak suretiyle, takibin başlatılmasını geciktirmelerine engel olacaktır.

V- İcra ve İflas Kanunu'nda bazı hallerde tebligatın *hemen* yapılması gerektiği belirtilmiştir. Hemen kelimesinden anlaşılması gereken aynı iş gününde yapılmasıdır. Fiziken mümkün değilse bir sonraki iş günü tebligatın yapılabileceği kabul edilmelidir. Ancak bu hükme uyulmaması tebligatın usulsüzlüğüne yol açmamalıdır.

VI- Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligat vekile yapılır. Eğer bir ilamlı takip söz konusu ise vekile tebliğ gerekir. Zira HMK m.73 gereği davaya vekâlet, hükmün yerine getirilmesini de kapsamaktadır. Bir ilamsız takip söz konusu ise ödeme emri borçlunun genel vekiline ancak vekil tebligatı kabul

---

mi kayıtlarla çelişen A.A.A. isimli şahsın beyanına itibar olunarak şikayetin reddine karar verilmesi isabetsizdir...' 12. HD., E. 2004/486, K. 2004/5714, T. 12.3.2004, bkz., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

¹²⁵ 12. HD. 21.09.2006, 13633/16911, bkz., Oskay/Koçak/Deynekli/Doğan, a.g.e., s.322-323.

¹²⁶ 12. HD. 07.11.2005, 17458/21378, bkz., Oskay/Koçak/Deynekli/Doğan, a.g.e., s.336.

ederse tebliğ edilebilir. Çünkü genel vekilin her dava ve takipte müvekkilini temsil etme zorunluluğu yoktur

VII- Borçlu, kendisine yasal temsilci atanması gereken kimselerden ise, tebligat kendisine yapılmayıp, yasal temsilcisine yapılacağından eğer henüz yasal temsilci atanmamışsa, icra memuru kısa zamanda temsilci atanmasını ait olduğu makamdan -sulh hukuk mahkemesinden- ister. Tebligatın yasal temsilciye yapılması kuralına uyulmaması, tebligatın şikâyet yoluyla iptaline yol açar.

VIII- Tüzel kişilere tebliğ, yetkili temsilcilerine yapılır. İİK m.89/son'da ayrı bir hüküm bulunmaktadır. Buna göre, haciz ihbarnamesi, borçlunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bir tüzel kişinin veya müessesenin şubesine veya tüm şubelerini kapsayacak şekilde merkezine tebliğ edilir. Ayrıca tüzel kişiliği olmamasına rağmen terekeye karşı icra takibi yapılabilir. Bu durumda tebligat mirasçılara yapılacaktır.

IX- Kendilerine tebliğ yapılması caiz olan kimselerin o davada hasım olarak alakaları varsa muhatap namına kendilerine tebliğ yapılamaz. Yargıtay bu düzenlemeyi icra takiplerinde aynı tarafta olan kişiler için de uygulamaktadır.

X- Tebligatın usulsüzlüğü gecikmiş itiraz olarak değerlendirilemez. Zira muhatap usulsüz tebliği öğrendiğinde tebliğ ile başlaması gereken süreler başlayacaktır. Ayrıca mahkeme tebliğin usulsüz olduğunu tespit ederse, tebligatın yapıldığı günü düzeltmekle yetinir, tebligatı iptal etmez.

KAYNAKÇA

Akcan, Recep: 'İcra Emrinin Vekile Tebliğ', Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı, Cilt 2, İstanbul, Beta Yayınevi, 2002, s.853-889.

Akcan, Recep: 'İcra İşlerinde Tebligat', Selçuk Üniv. Huk. Fak. D. 1999/1-2, s.63-95.

Akcan, Recep/Albayrak Hakan: Tebligat Hukuku, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2014

Akil, Cenk: '11. 1. 2011 Gün ve 6099 Sayılı Kanun ile 7201 Sayılı Tebligat Kanununda Yapılan Değişiklikler', TBBD, 2012/101, s.247-266.

Alangoya, H. Yavuz/Yıldırım M. Kamil/Deren-Yıldırım Nevhis: Medeni Usul Hukuku Esasları, 8. Bs., İstanbul, Beta, 2011

Ansay, Sabri Şakir: Hukuk Yargılama Usulleri, 7. bs.,Ankara, Güzel Sanatlar Matbaası, 1960

Belgesay, Mustafa Reşit: İcra İflas Kanunu Şerhi, 2. bs., Ankara, Sucuoğlu Matbaası, 1948

Berkin, Necmettin: 'İcra Tebliğleri ve 538 sayılı Kanunun Getirdiği Yenilikler', İHFM,1967/1-2, s.129-140.

Bilge, Necip/Önen, Ergun: Medeni Yargılama Hukuku Dersleri, 3. bs., Ankara, Sevinç Matbaası, 1978

Budak, Ali Cem: İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takip, 3. Bs., Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2010

Deliduman, Seyithan: Tebligat Hukuku Bilgisi, 5.bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2014

Hanağası, Emel/Özekes, Muhammet: Yargı Örgütü ve Tebligat Hukuku, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayını, 2012

Karslı, Abdurrahim: İcra ve İflas Hukuku Esasları, 3. bs., Alternatif Yayıncılık, İstanbul, 2013

Köroğlu, Anıl: Medeni Usul Hukukunda Sürelere İlişkin Esaslar, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014

Kurt Konca, Nesibe: 'Türk Hukukunda Tebligata İlişkin Sorunlar ve Güncel Çözüm Önerileri', TBBD, 2014/114, s.239-274.

Kuru, Baki/Yılmaz Ejder/Arslan Ramazan: Medeni Usul Hukuku, 24. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013

Kuru, Baki/Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder: İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 27. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013

Muşul, Timuçin: İcra ve İflas Hukuku C.I, 6. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2013 (Kısaltma: İcra)

Muşul, Timuçin, Tebligat Hukuku, 6. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2016 (Kısaltma: Tebligat)

Öncel, Mualla/Kumrulu, Ahmet/Çağan, Nami: Vergi Hukuku, 16. bs., Ankara, Turhan Kitabevi, 2008

Oskay Mustafa/Koçak Coşkun/Deynekli Adnan/Doğan Ayhan: İİK Şerhi C.I, Ankara, Turhan Kitabevi, 2007

Oskay, Mustafa: 'Tebligat Hukuku İle İlgili Sorunlar', Yarg. D. 1995/4, s.500-511.

Özbay İbrahim, '6099 Sayılı Kanun ve Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik Çerçevesinde Tebligat Hukukundaki Son Değişiklikler', EÜHFD, C. XVI, S. 1-2 2012, s.115-157.

Özçelik, Volkan: İcra Müdürünün Takdir Yetkisi, Ankara, Adalet Yayınevi, 2014

Özekes, Muhammet: İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler, Ankara, Adalet Yayınevi, 2009 (Kısaltma: İlkeler)

Özekes, Muhammet: Medeni Usul Hukukunda Hukukî Dinlenilme Hakkı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2003 (Kısaltma: Hukukî Dinlenilme)

Özekes, Muhammet: Usulsüz Tebligat ve Dürüstlük Kuralı "Karar İncelemesi" Manisa Bar. D. 1998/Temmuz, S:66, s.56-63.

Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Sungurtekin Özkan, Meral/Özekes, Muhammet: İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2014

Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Özekes, Muhammet: Medeni Usul Hukuku, 14. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013

Pekcanitez, Hakan: '4949 Sayılı Kanunla İcra Hukukunda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi', TBB Dergisi, S.49, 2003, s.137-158.

Postacıoğlu, İlhan E.: İcra Hukuku Esasları, 4.bs., İstanbul, İÜ Fakülter Matbaası, 1982 (Kısaltma: İcra)

Postacıoğlu İlhan E.: Medeni Usul Hukuku Dersleri, 6.bs, İstanbul, Sulhi Garan Matbaası, 1975

Ruhi, Ahmet Cemal: Tebligat Hukuku Bilgisi, 2.bs, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2013

Ruhi, Ahmet Cemal: 'Türkiye'den Yurt Dışına Yapılan Tebligat', AÜEHFD C:VII, S:1-2, s.523-540, 2003

Rüzgaresen, Cumhuriyet: Medeni Muhakeme Hukukunda Usul Ekonomisi İlkesi, Ankara, Yetkin Yayınları 2013

Şener, Yavuz Selim: Türk Hukukunda İpotek ve Uygulaması, 3 bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2010

Uyar, Talih/Uyar, Alper/Uyar, Cüneyt: İcra ve İflas Kanunu Şerhi El Kitabı İİK m.1-134, C.I, 2. bs., Ankara, Bilge Yayınevi, 2012

Uyar, Talih: '4949 Sayılı Kanunun Getirdiği Yenilikler', TBB Dergisi, S.49, 2003, s.159-221.

Uyar, Talih: 'İcra Hukukunda Tebligat', İstanbul Barosu Dergisi, 2004, C.78, S.2, s.602-639

Uyar, Talih: 'Tebligat Kanununun Uygulamada Tereddüt Konusu Olan Bir Hükmü 7201 sayılı Tebligat Kanunu mad. 35', Ad. D. 1971/2, s.110-116.

Uyar, Turgut: 'İcra Tebliği', Ankara Barosu Dergisi, 2013/4, s.157-240.

Üstündağ Saim: Medeni Yargılama Hukuku, C. I-II, 7. bs., İstanbul, Nesil Matbaacılık, 2000

Yıldırım, Mehmet Kamil/Deren-Yıldırım, Nevhis: İcra ve İflas Hukuku, 6 bs., İstanbul, Beta, 2015

Yılmaz, Ejder/Çağlar Tacar: Tebligat Hukuku, 6. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013

Yılmaz, Ejder: Hukuk Sözlüğü, 7. Bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2002

Yılmaz, Ejder: Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Süreler, Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi, C. 8, Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan (Özel Sayı), Cilt III, 2013, s. 3167 - 3190.

Elektronik Kaynak

Kazancı İçtihat Bilgi Bankası